

Eter-Aktuellt

Sveriges DX-Förbund – Nr 4 – Oktober 2025

ETER-AKTUELLT

Eter-Aktuellt ISSN 2004-5891

Eter-Aktuellt är medlemstidning för Sveriges DX-Förbund (SDXF). Eter-Aktuellt publiceras 5-6 gånger per år. Alla tider anges i UTC.

E-post: eteraktuellt@sdxf.se

Ansvarig utgivare: Magnus Jespersen

Huvudredaktör: Lars Bergström

Tryck: Printon Printing House, Tallinn, Estland.

Detta nummer färdigställdes i september med Apple Pages Ver 14 och utgavs av SDXF.

© 2025: Material märkt med © får ej kopieras. Övrigt material från Eter-Aktuellt får citeras i andra media om ursprunget, inklusive mellanliggande källa, tydligt anges.

Summary in English: Eter-Aktuellt is published 5-6 times a year by the Swedish DX Federation. All times are UTC .

© 2025: Material marked with © may not be copied. All other material from Eter-Aktuellt may be copied in other media if it is fully credited to Eter-Aktuellt and the original plus intermedia sources are clearly stated.

Innehåll

Förbundsnytt	3
Klubbnytt	4
Aktuellt på banden	5
Piratspalten	8
NA-Horisont	10
Lättfångat	14
QSL-posten	16
DX-Filатели	19
Blacksmith Knoll	20
Intervju Paul Douglas	24
Grimeton	27
Flag-antenn, del 3	29
Funkisradio	33
Vart är vi på väg	35
Fishery Radio	36
Folkuppfostran via radio	37
DX-Parlamentet 2026	39
ELAD FDM-Duo	40
Iran och radio	42
Små aktiva loopar	45
Boktips, Hörbysändaren	47

Sveriges DX-Förbund

SDXF är en opolitisk ideell organisation som har till uppgift att främja, stimulera och sprida information om DX-ing och utlandslyssning. SDXF är dessutom sammanhållande organisation för ett flertal lokala DX-klubbar i Sverige.

Medlemskap i SDXF (helår, Sverige): 450 kr inkl. Eter-Aktuellt som papperstidning, 275 kr inkl. Eter-Aktuellt som PDF, betalas in på plusgiro 3 26 26-4.

SDXF

Hundlokevägen 8

242 72 LUDVIGSBORG

Webbplats: www.sdxf.se

E-post: sdxf@sdxf.se.

Styrelsens säte är Stockholm.

Stoppdatum

Stoppdatum för Eter-Aktuellt #3-2025 är **29:e oktober för bidrag till huvudredaktionen** (hred@sdxf.se) och **31:a oktober för bidrag till spaltredaktörerna.**

Adressändringar anmäls till

registrator@sdxf.se

Saknad eller skadad tidning meddelas till

suppleant4@sdxf.se

Omslagsbilden: Ett populärt nöje under vintermånaderna är att jaga nord- och sydamerikanska stationer. Här är ett urval från Lars LHÅ Härkönens samlingar.

FÖRBUNDSNYTT

Michael Andersson | Rönnebergavägen 21 | 268 34 Svalöv
sekreterare@sdx.se

DX-Parlament i Ramnäs utanför Västerås 2026-05-29 - 05-31

Ni kan redan nu boka in nästa års parlament! Denna gång i Västmanland, närmare bestämt i Ramnäs, 33 km från Västerås. På sidan 39 kan du läsa mer och vi kommer att uppdatera informationen på www.sdx.se efterhand. Det kommer att vara möjligt att åka kollektivt till Ramnäs med tåg och buss. Förbundet fyller 70 år nästa år och vi tror att programmet kommer att vara lite präglad av det. Hjärtligt välkomna! Vi hoppas att vi blir många.

Specialprogram från SDXF med brottarstyrka!

För andra gången på kort tid gick vi via hemsidan ut till medlemmarna och vädjade om en extra peng för att kunna göra något lite extraordinärt. Denna gång handlade det om ett specialprogram via Wooferton med 100 kW! Ett antal medlemmar hörsammade vädjan och till allhelgonahelgen blir det sändning! Som vanligt, håll ögonen på www.sdx.se och <https://www.facebook.com/SDXF.SE>. Om du inte får vårt veckobrev via e-post så anmäl ditt intresse på hemsidan. På så sätt missar du inget!

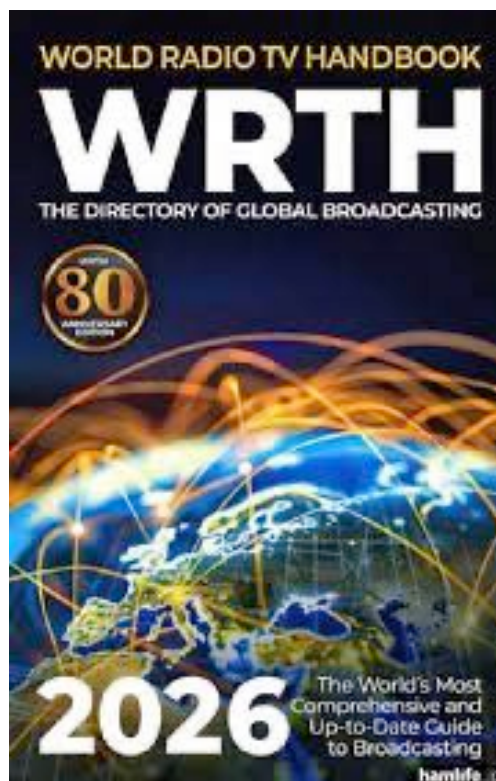
Beställ WRTH 2026, 80:e och sista tryckta utgåvan

WRTH 2026 kommer snart! Denna historiska 80:e upplaga av World Radio TV Handbook markerar åtta decennier som DX-arens "bibel".

Med över 800 sidor global bevakning, utökade

jubileumsfunktioner och exklusiva artiklar är det mer än en guide – det är en milstolpe och en omistlig samlarutgåva för alla radioentusiaster.

Detta är den sista tryckta utgåvan; framöver kommer den att finnas kvar som e-bok.

Du kan beställa ditt exemplar på
<https://dxkop.sdx.se/>

Extra årsmöte med val av kassör

Owe Nordin, som valdes till kassör fram till årsmötet 2026, har tvingats meddela att han måste lämna uppdraget av personliga skäl. När ni läser detta har det den 1 oktober hållits ett extra årsmöte digitalt. Förslaget till årsmötet var att åter välja Peter Kromnow, vår förra kassör, för tiden fram till årsmötet år 2026. På www.sdx.se kan ni läsa om hur det gick.

/ Michael Andersson, sekreterare

KLUBBNYTT

Erik Johansson | Frihetsvägen 49 | 177 53 Järfälla
klubbnytt@sdx.se

Norrköpings Distanslyssnare

Antennreparation - igen! 2025-09-17

Efter en tids diskussioner så blev det då till slut en fysisk träff i Väsby. Syftet var främst att kontrollera och laga 300-gradersantennen inför kommande säsong. Sigge och Bosse följde antennen ned till sjön och kunde konstatera att den var hel. Däremot är avbrottet på berget bakom stugan ett problem då även balunen förstördes efter att en torr tall hade rasat över antennen. Så det blir ytterligare ett besök för att fixa detta.

Bosse Hellman på stegen med den trasiga balunen.

Klubbrummet har tyvärr belamrats med diverse skräp. Men vi kom överens om att inte bry oss om detta då vi ändå inte är där regelbundet. Kanske är detta sista säsongen innan vi avvecklar Väsby? Som tur är har vi ju rensat ganska hyggligt tidigare men det finns mer kvar.

Som vanligt fika och trevligt prat i solskenet

DX-arna (?) vid runda bordet.

*Från vänster Jan Görlin, Bo Gustavsson,
Sigvard Andersson, Bo Hellman och Lennart Deimert.*

Vårt lyssnar-QTH (övre våningen).

Mälardalens Radiosällskap

Från MRS har QRG-bulletinen kommit. I denna får vi reda på när nästa möte inträffar, en QSL-spalt, en kort jämförelse mellan två antenner, en artikel på Engelska om hur SONY ICF 2010 står sig mot moderna mottagare, ett FM logg och slutligen några snygga QSL-brev. På det hela taget en trevlig klubbbulletin.

Saknar du din klubb så **BIDRA!!**

/ 73 de Erik Johansson / EJK

AKTUELLT PÅ BANDEN

Dan Olsson | Högalidsvägen 71 F | 244 36 Kävlinge
apb@sdx.se

Hösten är här . Lite bättre tid för de flesta att lyssna på olika stationer.

Fast nu när jag skriver detta 20/9 så är det sommar med 25 grader i solen. Imorgon ska jag, PE och RÅ upp på Hallandsåsen för att förlänga NA-antennen. NA-antennerna har redan i höst gett mig fyra nya NA-stationer och alla har svarat. Mycket sällsynt i dagens läge att jag har 100% utdelning.

/ DO

EUROPA

FINLAND

Artic Radio på 252 är hörda i Parkalompolo. Adress till stationen är gsl@articradio.net.

K Eriksson och B Olofsson via P Eriksson
K Eriksson i MVE

NEDERLÄNDERNA

R Mexico är en station på 1098.

M Ritola i MW list

R Bille Beun är hörd på 1098. De har svarat via följande adress: Pascal Smeman, Pia Blockweg 23 A, NL 7891 Klaizenaven.

J van der Guilen i COM

R Coevorden på 1224 har svarat via följande adress: contact@radiocoyorden.nl.

J van der Guilen i COM

Beilen AM på 1332 har svarat via följande adress: Jarrie Velthuis, Esweg 17, NL 9411 Beilen.

J van der Guilen i COM

SPANIEN

REE med engelska på onsdagar 22.00-23.00 på 15390, 15520 och 17715. A Roe i COM

SVERIGE

Malin Nässel på Bauer Media i Malmö slutade sitt jobb. 12 september. Hon ska starta en egen firma. Till mig har hon nog svarat på en 40-50 rapporter genom åren. DO
ASIEN

IRAN

IRIB/VIRI arabiska service är tillbaka på 1224. De är hörda 06.00. De sänder // med 612 och 15240.

D Kernick via MW list i MVE

INDONESIEN

RRI PRO 3 är hörd 18.05 på 7205 och 11.05 på 7305.

Z Liangas via COM

KINA

R China International sänder **engelska** enligt följande schema:

00.00-00.57 på 6070 kas, 6180 kas, 7390 kas, 11865 xia, 13750 bei, 15125 bei och 17740 xia

01.00-01.57 på 6180 kas, 9535 kas 9580 qvc, 11770 kas, 13650 kas, 13640 kas, 15125 bei, 17640 kas och 17740 xia

02.00-02.57 på 11770 kas, 13640 kas,

03.00-03.57 på 9790 qvc, 12000 kas, 13590 bei, 15110 kas, 15785, xia och 17840 bei

04.00-04.57 på 13590 bei, 15785 xia, 17730 xia 17840 bei och 17855 bei

05.00-05.57 på 11895 kas, 15350 kas, 15465 kas, 17510 kas, 17540 kas, 17730 xia och 17855 bei

06.00-06.57 på 11870 kas, 11895 kas, 11925 nnn, 13645 xia, 15145 kas, 15350 kas, 15465 kas, 17510 kas, 17540 kas och 17710 bei

07.00-07.57 på 13660 xia och 17710 bei

07.00-08.57 på 11895 kas, 15350 kas, 15465 kas, 17490 kas, 17540 kas och 17670 kas

08.00-08.57 på 11710 xia

09.00-09.57 på 11710 xia, 11905 jin, 13800 kun, 15350 kas, 17490 kas, 17570 uru och 17650 kas

10.00-10.57 på 11635 bei , 11895 xij, 11905 jin, 13580 kun, 13590 bei, 13720 xia,

11.00-12.57 på 5955 bei, 9500 kas, 11650 uru, 15660 kas och 17490 kas

12.00-12.57 på 684, dof, 1269 yun, 1341 hdu, 9460 kas, 9660 kun, 9645 bei, 9730 kun, 9760 kun, 11760 kun, 11980 kun, 15555 xia och 15590 uru

13.00-13.57 på 684 dof, 1341 hdu, 5955 bei, 9500 kas, 9730 nnn, 9765 bji, 9870 xia, 11760 kun, 11910 bei, 11980 kun, 13670 kas, 13755 och 15590 uru

14.00-14.57 på 1422 kas, 5955 bei, 9765 bji, 9870 xia, 11675 uru, 11765 uru , 11815 uru, 13710 kas och 15590 uru,

15.00-15.57 på 1188 kun, 1323 lha, 5955 bei, 7325 bei, 7445 uru 13640 kas, 13685 bko och 15245 uru

16.00-16.57 på 1080 xuw 1323 uru, 6060 kun, 6175 nnn, 7325 kas, 9570 bei, 9880 nnn, 11900 jin, 11940 kas, 11965 kas, 13760 kas och 15250 uru

17.00-17.57 1080 xuw, 1323 htb, 6060 kun, 6140 kas, 6165 bei, 6175 nnn, 7235 bei, 7370 jin, 7420 kas, 9570 bei, 9880 nnn, 12015 bei, 13570 xia och 13760 kas

18.00-18.57 på 9600 bei och 13760 kas

19.00-19.57 på 7295 kas och 9440 kun,

20.00-20.57 på 5985 bei, 7295 kas, 7415 kas, 9440 kun, 9600 kas oxi 11710 xia,

20.00-21.27 på 11640 bko och 1360 bei

21.00-21.57 på 7205, xia 7325 bei, 7415 kas, 9600 kas och 11770 xia

22.00-22.57 på 9590 bei

23.00-23.57 på 5990 qvc, 6160 kas, 6180 kas, 11690 bei, 11790 xia och 11955 kun.

Stationer:

bei	=	Beijing
bjj	=	Baoji
dof	=	Dongfang
hdu	=	Guangdong
kas	=	Kashgar
kun	=	kunmin
nnn	=	Nanning
qvc	=	Quivcàn, Cuba
uru	=	Urumqi
xia	=	Xi`an

NDXC Newsletter via BCDX Top News

OCEANIEN

AUSTRALIEN

4TRP på 2355 är hörd 10.35. Den är hörd via KIWI i Australien

R Howard via BC-DX Top News

NORDAMERIKA

CANADA

CFOS i Owen Sound ON på 560 stängde 1/8.

CKLQ Brandon MT på 880 stängde 31/8. Orsaken var för höga elkostnader.

A Reid i MWI

CBY Corner Brook NL på 990 kommer att stänga 30 oktober.

J Pearkins, S Axelrod och M Forbes I
IRCA DX-Monitor i MVE

USA

Gammalt call nytt call
1080 KFXK Portland OR KRSK
1490 WBKF Fairmont VW WVRV

CENTRALAMERIKA/VÄSTINDIEN

ANTIGUA

Caribbean Radio Lighthouse fyller 50 år.

RK

CUBA

R Habana Cuba sänder engelska -06.00 på 6000.
De startar antingen 01.00 eller 02.00.

S H Nielsen i DX Fokus

/ Dan Olsson

R Habana Cuba sänder spanska 15.00 på 11760.

D Kennedy i COM

SYDAMERIKA

ARGENTINA

R Chaco är en ny station på 680. De ID:ar "La Radio de los Provincias» (provinbornas röst). De sänder mest chammé musik som är typisk för pro-vinserna i nordöst. De sänder troligtvis ifrån Monte Grande, Esteban Echeverría distriktet i provinsen Buenos Aires.

Argentina en AM y FM
Facebookgrupp DX Fokus

KÄLLOR TILL DETTA NUMMER HAR VARIT

COM = Communication Storbritannien

DX-F = DX Fanzine, Italien

DO = Dan Olsson, Sverige

DX Fokus Danmark

MVE = Mellanvågs Eko, Sverige

MWI = Ydun's Middle Wave Info, Danmark

MWN – Medium Wave News Storbritannien

PE = Per Eriksson, Sverige

RK = Radio Kurier, Tyskland

SWB = Shortwave Bullentin Sverige

SHN = Stig Hartvig Nielsen

WOR = World Of Radio US

WRTH = World Radio TV Handbook

**EFTERLYSNING
WORDPRESS-
KUNNIG**

SDXF:s hemsida bygger på verktyget WordPress och vår version av WP börjar nu drabbas av ålderssproblem.

Vi, SDXF, behöver uppgradera strukturen på vår web och samtidigt uppgradera plug-ins och annat bakomliggande, till senaste versioner.

Att det är dags, kan man bland annat se när man försöker läsa vår web i en modern smartphone. Text hamnar inte alltid rätt, nyheter hamnar förfärande långt ned i rullisterna och vissa sidor är inte åtkomliga.

Vi behöver din hjälp för att göra denna transformering av vår websida.

Har du kunskaper om detta så vill vi att du här av dig till Jan Zingmark, vår nuvarande "webmaster".

/ Maila till: webred1@sdxf.se

PIRATSPALTEN

Mikael Sjöberg | D:r Forselius Bcke 11 | 413 26 Göteborg
pirat@sdx.se

Radio Magdalena 5880 kHz

Moonair är en känd piratstation. Numera sänds program under projektnamnet Magdalena. I slutet av augusti hördes den i bruset. Jag skickade en rapport till Moonair och fick ett svar några dagar senare. "Greetings from DJ Mike" står det i mejlet. Han bor i Nederländerna. Men vad jag förstår så befinner sig sändaren i tyska Bayern. Det verkar vara en väldigt teknikintresserad operatör som sköter sändaren. Tydligt används "AM C-Quam Stereo, Oscillator 1 watt with Z. Match". Stationen har möjlighet att sända med upp till 2 kW. Antennen är en inverterad V-antenn 2 x 14,3 meter.

E-postadress: moonair@mail.de

MAGDALENA

SW: 5880 KHz. in AM C-Quam Stereo From the south off Bayern Germany

Name: Mikael Sjöberg

Date: August 28, 2025
Time: 18:17 in 20:21 UTC
Receiving location: Gothenburg Sweden
Language: Dutch, English, German
Frequency: 5880 kHz
Sweep: 34333 peaking at 5 problems with reception, static noise GRM.

Receiving Equipment:
Antenna: Receiver & Antenna: Microtelem KwisDR2 connected to a Weibroski loop antenna.

Audio File: yes
SDR: KwisDR2
Magdalena
IS A PART OF MOONAIR

DJ Mike, from the Netherlands. We use for Broadcasting.

Homemade, AM Shortwave C-Quam Stereo, Oscillator 1 watt. With Z. Match.

Mostel linear's
1e Linear stage in a A/D stage
1 st. 100.5 watt.
2e linear stage: 15 W
3e Linear stage 170.W 360 Pcp.
Antenna is a inverted V.
2 x 14.3 mts.
Not in use 25-aug - 1.8 / 2kw .
mostel MRF. linear ART2KDFE.
MRF6VP61K2SH.

Radio North Sea 107.1 FM

Michael Andersson tipsade om intressant artikel som nämndes i British DX Clubs e-postlista. En FM-pirat som kallar sig för Radio North Sea, eller ibland Laser Radio stör legala stationer. Den sänder från Alderney på ön Gurnsey och har varit igång under somrarna de senaste 2-3 åren. Piraten ligger väldigt nära 107.1 MHz där även den legala stationen Quay FM sänder. Det har så klart blivit ett problem. Den legala stationen

protesterar och säger att illegala sändningar är ett problem då vanliga stationer måste rätta sig efter en massa regler och betala roylties på musiken, något som piraterna slipper göra:

"We bring local information, national and international news as well as good music and chat. Unlicensed broadcasters are not subject to the myriad rules and regulations that properly licensed broadcasters have to follow, including high technical standards and strict regulatory requirements", säger en talesman för Alderney broadcasting till Gurnsey Press.

2023 rörde en annan station upp känslorna med sina sändningar på 105.4 MHz. Den gången gjordes en anmälan till Ofcom som startade en utredning.

Dansk pirathistoria

Kari Kallio är en flitig skribent på nordx-listan. Han tipsar ofta om intressanta sidor på nätet. En av dessa länkar går till en sida som avhandlar dansk piratradiohistoria:

<https://danskradio.dk/piratradio.html>

Webbsidan går igenom flera årtionden och startar med mer eller mindre rena clandestinestationer på 1940-talet till FM-pirater på 2010-talet, mycket intressant läsning med många historiska bilder. Det finns även en hel del ljudfiler på sidan.

Höga böter

När vi ändå var inne på baksidorna med att sända piratradio, så läste jag om Nederländernas nya bötesystem i en artikel på journalisten Michel Fremys Facebooksida **Radio Magazine**. Översättningen är gjord från franska till svenska via Facebook:

” Sedan i år har Rijkinspectie Digitale Infrastructuur (RDI) som ansvarar för bevakningen av utsändningar genomfört en ny policy som höjer grundböterna. Den går från €2500 till €7,500 och det är minimum”, skriver Radio Magazine.

”RDI har delat upp böterpolicyen i kategorier: ju allvarigare brott, desto högre kategori och desto högre grundbelopp. RDI tar bland annat hänsyn till allvaret i ett brott, graden av skuld och gärningsmannens betalningsförmåga.

I det mest ogynnsamma fallet och med försvärande omständigheter kan detta gå upp till 900 000 €.”

Rysk pirat 3940 kHz

Jag är inte särskilt ofta inne på ryska VK men World of Radio-listan hade ett tips gällande stationen på 3940 kHz. Följande information finns i en grupp på VK:

”PROGRAMSCHEMA för 20-21 september 2025 (MOSKVA-TID)

Frekvens: 3940 kHz Börjar kl. 22:00

22:04 - Radio Wagner

23:00 - Ryska piratradioklubben / Från Radio Mayaks arkiv / Ett urval av sovjetisk popmusik

00:00 - MUSIC WAVE RADIO

01:00 - Min Komsomol-sång (från Radio Yunosts arkiv, 1986)

Vanliga frågor om sändningar på 3940 kHz

1. När sänds programmen?

Som regel från lördag kväll till söndag morgon. Temaprogrammen börjar kl. 22.00 Moskva-tid. Sändningarna följer det publicerade schemat fram till kl. 02.00–03.00. Du kan se det exakta schemat i tidtabellen, som publiceras dagen före sändningen. Efter att alla program i schemat har sänts stängs inte sändaren av utan fortsätter att sända fram till morgonen. Tidigare sändningar eller musik kan sändas.

2. Kommer jag att kunna ta emot signalen?

Framgångsrik mottagning är möjlig i östeuropeiska länder, Ukraina och Vitryssland. I Ryssland är mottagning möjlig i den europeiska delen av landet. Naturligtvis är mer avlägset belägna alternativ möjliga beroende på mottagningsförhållanden och vilka antenner som används.

3. Hur får man ett kort?

podradio@mail.ru

Skicka en rapport via e-post. Ett elektroniskt kort skickas för faktisk mottagning, inte för fjärrmottagare.

Ange följande i rapporten:

*Vem som lyssnade

*Var de lyssnade

*Vad de lyssnade på, vilken antenn de använde

*Signalvärde på SINPO-skalan

4. Ibland sänds program via ”icke-piratradio”-stationer. Vi meddelar detta i förväg och publicerar schemat.”

Översättning via Google och DeepL.

Källa: <https://vk.com/club158109176>

- Радиору́бка. Страницы истории Мощного Радио
- Radiorummet. Sidor ur historien om kraftfull radio.

/ Mikael Sjöberg

NA-HORISONT

Jan Oscarsson | Hinkgränd 26 | 906 29 Umeå
nahorison@sdxf.se

God DX-höst önskas från NA-horison-redaktionen! Bo Olofsson (BOS) och Dan Olsson (DO) får ett stort tack för bidrag denna gång!

Nu hörs det NA igen, så bara att försöka hänga med i svängarna! Bosse förmedlar detta:

NA ofta och bra nu, efter några dåliga år

Signalerna från Nordamerika är mycket vanligare, stabilare, fler och intressantare än på flera år, hittills, denna säsong! Man har nästan glömt bort hur bra det kan låta. Detta gäller både i Parkalompolo, dit ni är varmt välkomna förresten, och i resten av Norden. Hundratals stationer är loggade redan i mitten av september! En helt annan upplevelse än att hitta någon station på en Kiwi någonstans. Häng på!

PAX	2021	kompass 400 visar	kompass 360 visar	justerat för missvisning	GPS riktning	GPS längd
Grå		47	42	52	52°	762 m
Svart		378	341	351	351°	957 m
Röd		355	320	330	330°	760 m
Gul		331	298	308	308°	822 m
Grön		317	286	296	296°	939 m
Lila		270	243	253	253°	689 m

Antennerna i Parka med sina färgkoder.

PAX167 har bäddat för lyckade besök i Parka i höst

Första helgen i september genomfördes den traditionella igångsättningen av QTH PAX i den nedlagda skolan i Parkalompolo. Ligger ungefär en mil sydligare än Kiruna men i Pajala kommun. Tre timmar med bil från Luleå. Anläggningen som huserar drygt fem km antenntråd i skogen och som är oanvänd större delen av året kan drabbas av skador som ingen har koll på. Isbildning, avverkningar, höststormar, åska och annat har satt sina spår under de 30 år som PAX-expeditionerna genomförts.

För att säkerställa att de som vill nyttja SDXF:s anläggning ska få ut mesta möjliga under den korta tid de är där och slippa lägga flera dagar på reparationsarbete för att komma igång så skickar SDXF upp en förpatrull ett par arbetsdagar i september. PAX167 möttes denna gång av en anläggning som krävde mycket mindre arbete än tidigare och fungerade bättre än på många år. Bakgrundsbruset från närområdet upplevdes som mycket lägre nu då Vattenfall fått ner all el i backen och plockat bort kraftledningarna. Ingen äverkan av människor eller isbildning senaste skotersäsongen heller. Bara Asienantennen var helt ur funktion, men kunde snabbt repareras. Någon hade plockat bort 200 m tråd i början av myren, där det är störst risk för nedhäng. Proffsigt gjort så det var bara att skarva in det som fattades.

Man kan åka till Parka och höra unika saker från Kentucky! Grattis till BOS för WFLW!
Sen ska dom ju svara också...

Sedan antennerna uppgraderats lite, putsats på och godkänts för lyssning kunde konstateras att jänkarna trivdes på trådarna redan i början av september. Nätterna var fortfarande korta. Runt ett par timmar per natt var mörka nog för östliga

NA. Redan två veckor senare hinner Seattle hamna i skymningszonen innan det är för ljus på vår sida. Första oktober kan man lyssna på hela Amerika, utom Alaska.

Mest oväntade loggning under PAX167 är nog 1360 WFLW i Monticello, Kentucky, som tydligen fastnat på dageffekt den natten. Okänd i Sverige sedan tidigare. Med reservation för att allt ännu inte är genomlyssnat. Annat godis som loggades blev till exempel 1570 WLRS i New Albany, Indiana som även de körde på dageffekt, liksom två gamla bekanta, men ovanliga, på 1580 gjorde (.). Paraguay hade en bra natt med flera starka stationer den 7.9 och **Arctic 252** med låg effekt hördes under hela lördagens långa testperiod på sin markväg. Ingen reflektion i dagsljus från något väderstreck så de var en av de starkaste på LV-MV då. De verkar inte ha nått längre ner i landet? Loggen och bloggen finns som vanligt, tillsammans med alla tidigare expeditioner: furuogrund.se/pax/PAX/paxarkiv.htm

Jag var faktiskt på plats i sommar-QTH:et i Petiknäs, 67 mil från sändaren i Inari, 6.9 men markvägen från testsändningen nådde inte dit i dagsljuset. Kan nog bli en "hus-station" i Parka när reguljära sändningar kommer igång.

Flera expeditioner bokade i oktober, med början 9.10

Tyvärr nyttjas inte anläggningen, ens en så lovande säsong som den kommande, annat än en knapp månad per säsong, trots att det finns hur mycket som helst att lyssna på ända fram till

första april. Risken för snö och kyla kanske avskräcker men om någon vill boka så är det bara att höra av sig till PE eller BOS. Mitt i vintern går det till exempel ofta NA uppåt 20 timmar per dygn. Och annat kul därutöver och samtidigt med NA. Det finns gott om sovrum lediga från Halloween. Snöröjning sista 200 m upp till skolan är det enda som kan behöva säkerställas innan uppresa. Men 4-hjulsdrivet kan räcka i november. Grundvärme och värmepumpar fixar värmen snabbt.

Annat kul från PAX167: WLRS i New Albany, Indiana hörs ju inte ofta, och saknas av red...

Så långt BOS, och oj vad DX-sugen jag just blev!

1240 WMMB, Melbourne, Florida

Dan Olsson (DO) har lyckats med något så ovanligt att erhålla ett QSL-kort från en NA-station, anno 2025!

Att det går ännu är ju en trevlig motivation efter uteblivna svar som standardresultat så många andra gånger. Dannes välgörare är Andy McDonald, Chief Engineer, som även haft vänligheten att skicka ett lika trevligt kort för min rapport på 1350 WMMV. Deras systerstation i Cocoa för några säsonger sedan!

WMMB är en av de vanligare stationerna som hörs på denna så kallad Graveyard-frekvens, fylld av tusenbröder av NA-stationer. Vid lite östliga konditioner har WMMB förmågan att höras påfallande ofta med sitt pratformat "The Space Coast Talks". Läget på Floridas östkust gör nog sitt till att stationen når fram bra. WMMB kom i etern 1946 och kan alltså snart fira 80-årsjubileum. SM1 gällande både loggning och QSL lär vara Hans Gustavsson (HGV) i april 1986.

Vad mer från Florida kan man logga på 1240?

I teorin flera, men i praktiken blir det klart klurigt. Är det bra konditioner mot FL dyker WFOY i Saint Augustine (även den med "Newstalk") någorlunda regelbundet upp på 1240. Övriga tre Florida aktiva på 1240 är mycket svårhörda, men ligger ej heller längst med östkusten utan inåt landet, respektive på "fel sida" av staten: WKIQ i Eustis, WZCC i Cross City, och WBGC i Chipley. På västkusten hittar vi även WFSX i Fort Myers, som dock lämnade in licensen 2021. Jag konsulterade BOS som meddelar att WKIQ och WFSX är hörda i Norge åtminstone, men inte i Sverige, och de övriga två inte är hörda "någonstans" än! Förutom på hemmaplan ändå får man hoppas :-)

Omöjlig station från Florida att logga på 1240,
WZCC i Cross City?

Fördel ibland med att spara disk

Beror lite på vad man menar med det kanske? Inte i köket mähända, men Bosse tipsade om 1490 KLOG från PAX121 "mitt på dagen" 4.11 2017, som hittats vid förnyad inspelningsskoll. PAX57 i slutet av 2005 verkade annars vara senaste loggning av KLOG i officiella PAX-loggar. Då jag saknade KLOG var det ju bara att försöka leta från mina diskar från PAX121. Sagt och gjort, och till sist hittade jag äntligen rätt. Jag behöver förbättra mina märkningar av dem på utsidan med tejp...

1490 KLOG Kelso, Washington

Något liknande Bosses upplevelse nu senast vid PAX167 kunde jag känna vid en tidsresa till november 2017. Man slogs genast av hur rent och fint det lät på AM-bandet med Västkustare i långa banor från CA, OR, WA bland annat nämnda datum 4.11. Mycket njutbart!

KLOG hittades snabbt vid 12 UTC ungefär, och rapporten belönades med nedanstående trevliga svar. En rapport behöver inte vara purfärsk för att generera trevliga QSL, men som vanligt gäller det att ha turen att hitta av en intresserad mottagare. Som i detta fall ägaren John Paul:

Jan

Thank you so much for sharing this with me. I do recognize our KLOG Voice Chris Reeves in the audio. I love it!

John Paul

Owner/President

PO Box 90

Kelso, WA 98626

O: 360-636-0110 | C: 503-840-9931

Klog.com | kukn.com | 1015theblitz.com | 943krkz.com

KLOG tycks vara premiärloggad i Sverige i november 1976 av Lars Härkönen (LHÄ) vid SAX3-expeditionen. Kelso med sina cirka 13.000 invånare ligger i sydvästra hörnet av WA, och är ursprungligen namngiven efter orten Kelso i Skottland.

1240 KAMQ Carlsbad, New Mexico

Tillbaka till 1240! Nu, när jag väl hade hittat rätt "kvarlämnad" disk från PAX121 fiskade jag lite mer på denna. BOS hade tipsat KAMQ som tentativ på 1240 med ESPN och ett svagt ID i ottan 2.11. Efter att manglat den snuten några varv kunde jag inte annat än hålla med. New Mexico är alltid kul, så även här skickade jag en from förfrågan om man ville lyssna på min inspelning trots att den hade några år på nacken. Och minsann, ett trevligt svar landade prompt i inkorgen:

Hi Jan,

I confirm that your reception was, in fact, KAMQ-AM, broadcasting on 1240 AM at 1000 watts.

That was indeed a remarkable reception.

Congratulations on your skill with DX techniques.

Thank you for the report,

Frank A Nymeyer, CE

Stort tack till min välgörare, tillika Chief Engineer på stationen. Så vitt bekant bör detta vara första gången KAMQ loggats i Sverige. Sedan dess har ESPN-formatet bytts mot rockmusik och relä av FM-stationen med slogan Q96.3. Carlsbad med sina cirka 32.000 invånare ligger i sydöstra NM, knappt nio mil från Texas. Orten fick först namnet Eddy, i slutet av 1800-talet, men bytte sedan namn till Carlsbad efter kurorten Karlsbad (Karlový Vary), i nuvarande Tjeckien. Så kallade Karlsbaderbröd är ju det också! Passade på att fira detta QSL med fika!

SDR-inspelningar av hela mellanvägen är ju ett evighetsprojekt att fingranska, men PAX-inspelningar på diskar kan vara trevliga att återvända till, särskilt sådana säsonger som den senaste, som kanske inte var så där hemskt häftig. Lagring av DX kanske ger det lilla extra på liknande sätt som ost eller årgångsvin? Men om det fortsätter som det börjat just nu, så kanske denna nyss inledda säsong ger så mycket manglingsjobb att det inte hinns med någon diskgrävning bland sparat på ett tag?

/ Jan Oscarsson

Parkabokningar

v41					v42					v43										
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
O	T	F	L	S	M	T	O	T	F	L	S	M	T	O	T	F	L	S	M	T
PAX168																				
					PAX171															
PAX169																				
PAX170																				

Bokningsläget i Parka just nu framgår av bilden ovan. Redan från mitten av oktober finns det alltså sängplatser lediga om någon vill prova på medan det finns andra DX:are på plats

Vi siktar på att lagra mycket nytt och spännande och hoppas på en fin höst för alla DX:are!

/ Jan Oscarsson

LÄTTFÅNGAT

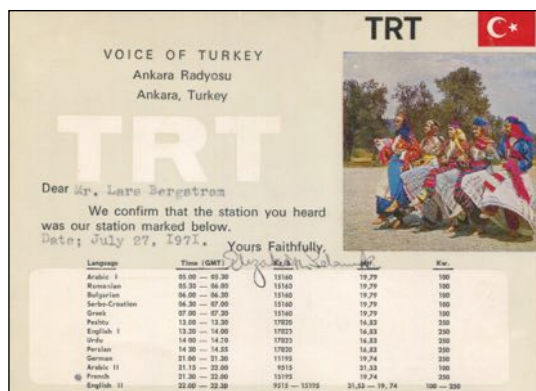
Christer Brunström | Kungsgatan 23 | 302 46 Halmstad
lattfangat@sdx.se

Voice of Türkiye

Jag vill inledningsvis poängtera att jag är väl förtrogen med att SDXF (och Eter-Aktuellt) är en opolitisk organisation som har till uppgift att främja, stimulera och sprida information om DX-ing och utlandslyssning. Den som föredrar ett auktoritärt styrelseskick bör kanske redan nu avbryta läsningen.

Jag tillhör den lilla grupp inom vår hobby som med stort intresse ägnar sig åt att lyssna på de program som erbjuds medan det stora flertalet kanske mest lockas av radioteknik i dess olika former.

Detta lyssnarintresse har som konsekvens att jag ofta skickar inte bara lyssnarrapporter utan även kommentarer på det som jag hört. Det finns fortfarande några få stationer som har lyssnarbrevlådor i sina sändningar och till dessa hör Voice of Türkiye i Ankara.

QSL från Lars B:s historiska samling

Innan vi går vidare i handlingen några ord om en person som mycket ofta omnämns i sändningarna från Voice of Türkiye.

År 2003 blev Recep Tayyip Erdoğan turkisk premiärminister för att 2014 väljas till landets president. Han företräder ett konservativt nationalistiskt parti med stark koppling till islam. Den som lyssnar till VoT får lätt intrycket att

Turkiet styrs av en enda person. Det är nämligen mycket ovanligt att någon annan får komma till tals.

En söndag i mitten av augusti lyssnade jag på The Letterbox Programme från Ankara. En lyssnare berättade om svårigheterna att korrekt uppfatta namnen på personer och platser.

Jag kommenterade detta i min rapport som skickades samma dag och mitt e-postbrev inledde följande söndags brevlådeprogram. Där läste man först upp mina kommentarer om svårigheterna att uppfatta namn på personer och platser. Det visade sig att programvärden hade full förståelse för just detta problem.

Jag hade dessutom kommenterat kriget i Gaza och tagit upp att terrorgruppen Hamas snarast borde släppa gisslan för att inte längre ge Israel en ursäkt att fortsätta dödandet. Vad jag uppfattade förmedlades mina synpunkter ordagrant.

Men jag hade också kommenterat uppgifterna i svenska och internationella medier om att ett stort antal turkiska oppositionsmedlemmar hade arresterats och anklagats för korrupktion. Här blev det uppenbarligen mycket känsligt men programvärden nämnde i inslaget att jag tagit upp turkisk inrikespolitik utan att på något sätt precisera vad det handlade om. Hon förklarade dock att min frågeställning skulle skickas vidare som en del av rapporteringen till toppen av hierarkin som tydligen görs varje vecka..

Min erfarenhet av Voice of Türkiyes program tyder på att man noggrant undviker att ta upp ämnen som skulle kunna misshaga presidenten eller hans parti.

De som skriver till VoT och vars brev läses upp i brevlådan tycks alla vara mer än förtjusta i stationens olika program.

Tanken är nog att VoT skall förmedla en bild av ett paradisiskt land som tyvärr då och då drabbas av kurdiska terrordåd. Jag har lyssnat på VoT i decennier och jag kan inte påminna mig att man någonsin berört kurderna, en av landets stora minoriteter.

Jag har besökt Turkiet och rest omkring i olika delar av landet. Det är ofta mycket vackert och historiskt sett enormt intressant. Även detta är teman som förekommer i VoT:s programutbud. Men om turkisk inrikespolitik får vi lyssnare tyvärr en mycket ensidig bild.

När detta skrivs sänder Voice of Türkiye på engelska till Europa kl. 14.30–15.25 svensk tid på 17620 kHz. Mottagningen brukar vara riktigt god. Rapporter och kommentarer kan skickas till englishdesk@trt.net.tr.

Som illustration har jag valt ett nyanlänt QSL-kort från VoT. Det visar järnvägsstationen i syriska Damaskus som invigdes 1907 då Syrien var en del av det Ottomanska riket. Den första delen av Hejaz Railway Line hade då just

öppnats; år 1909 gick tågen från Damaskus och hela vägen till Medina på den arabiska halvön. Under 2025 har alla QSL-kort från VoT hämtat motiv från länder som tidigare ingick i det enorma välde som styrdes från Konstantinopel.

/ Christer Brunström

BINGOLOTTO, SVERIGELOTTER ELLER JOYNA?

Vi är mycket glada för att vi numera har ca 15 prenumeranter på Bingolotter eller Sverigelotter. Det är ett mycket välkommet tillskott till vår ekonomi. Men fler behövs! Gå bara in på www.bingolotto.se/prenumeration/ och glöm inte att ange att det är Sveriges DX-Förbund du vill stödja. Folkspels hemsida kan vara lite knixig så kolla lite extra att SDXF kommer med som den förening du stödjer.

www.sverigelotten.se/prenumeration/

Du kan också testa det nya spelet Joyna. Dragnings varje fredag. Läs mer här: www.folkspel.se/foreningsbutik/?s=eb8e72ae-4e17-ef11-913e-005056809a6f

QSL-POSTEN

Lars Bergström | Stengatan 59, lgh 1001 | 972 52 Luleå
qslposten@sdx.se

Europa

Bulgarien

BNR Radio Shumen — 87,6 e-b foto 3v JGÖ
Power FM, Tsarevo — 88,0 e-b 2v JGÖ

Frankrike

France Bleu — 98,8 mess omg ACE
*Mont-de-Marsan/le Maçon (1648 km) (20 kW).
Tidigare namn France Bleu, nytt namn ici Gascogne.*
R'Méribel la Radiostation — 98,9 mess 1dACE
Méribel/Tougnète (1258 km) 50 W enl fmscan.org.
Radio RLF — 100,9 mess omg ACE
St Etienne (1317 km) 2 kW.
RTL2 Méditerranée — 101,7 e-b 1d ACE
V/s Benjamin Rotrou.
Radio de la Save — 102,8 e-b whapp omgACE
Lévignac-sur-Save/Bordeneuve (1605 km).

Grekland

Shook Radio, Thessaloniki — 104,4 e-b 1dJGÖ
89 Rainbow, Thessaloniki — 89,0 e-b 4d ACE
V/s Nikos Milonas, Thessaloniki/Hortiatis (1853 km).

Italien

Radio Italia, Camairo — 87,5 e-b 1v JGÖ
RCS Network — 88,6 e-b omg ACE
*Vico Equense/Monte Faito-Piazzale Funivia (na)
(1698 km).*
Radio Italia 5 — 100,7 mess 3d ACE

Kroatien

Radio Laganini, Krk — 87,6 e-b 1v JGÖ
V/s Viktor Klaric.

Litauen

Radio Lenta — 1557 e-k omg CB
*CB gissar: Förmodligen AI-genererat eftersom svaret
kom efter bara några minuter.*

Madeira

PEF Canal — 1530 e-b DO

Nederländerna

Free Radio Service — 5940 e-k 2v JGÖ
V/s Peter Verbruggen.
Radio Onda, Borculo — 6140 FB 1m JGÖ
V/s Julio.
R Europa — 6280 e-k foto 5d JGÖ
V/s John.
Mike Radio, Veluwe — 6280 QSL-kort 3mJGÖ
V/s Mike van Dam.

Portugal

Antena 1, Muro — 88,3 e-k 3v JGÖ
V/s Paula Carvalho.

Slovenien

Radio Fantasy, Celje — 87,8 1d JGÖ

Spanien

RNE 1, Vitoria — 612 e-k 2d JGÖ
V/s Manuel Delgado.
COPE, Leon — 1215 e-b 2d JGÖ
V/s Nuria Gonzalez Puente.
SER Radio Elche, Elche — 1539 e-b 1d JGÖ
V/s Cristina Medina Agullo.
COPE, Vigo — 87,8 e-b 2v JGÖ
V/s Rodrigo Rodriguez Barros.
R Musica Galega — 88,0 e-b 2v JGÖ
Ràdio Montornès — 91,2 mess 5d ACE
Montornès del Vallés (1780 km) 150 W.

Radio Capital — 95,6 e-b omg ACE
V/s Miquel Curanta.
 Onda Paz, Barcelona — 96,6 whapp 3d ACE
V/s Juan Manuel Olivares. Barcelona/Montjuïc (1802 km).

Digital Hits — 101,7 whapp 1d ACE

Storbritannien

Sabras Radio, Leicester — 1260 e-b 9m JGÖ
V/s Richard Scarle.

R Redhill, Redhill Hospital — 1431 e-b 2dJGÖ
V/s Ian.

Sverige

SAQ, Grimeton — 17,2 e-k 3v JGÖ

Radiomuseet, Göteborg — 981 e-b 1m JGÖ
V/s Martin (Kiwi Kungsbacka).

SBH Hörby Radioförening — 1179 e-b 1dMSR
Rapporten skickades till radio@sm7eq1.se.

Mix Megapol, Kungshamn — 89,5 e-b DO

Radio Falköping — 90,8 k 3v CCT

R Treby, Trollhättan — 91,5 e-b DO

RIX FM, Vårgårda — 92,3 e-b DO

R Treby, Mariestad — 92,4 e-b T-shirt DO

RIX FM, Fjällbacka — 93,5 e-b DO

R Treby, Götene — 95,5 e-b DO

Radio Treby — 95,8 e-b omg CCT

R Treby/, Herrljunga — 96,5 e-b DO

RIX FM, Falköping — 98,4 e-b DO

R Treby, Alingsås — 98,6 e-b DO

Star FM/, Mariestad — 99,4 e-b DO

Star FM, Vårgårda — 100,6 e-b DO

R Treby, Lidköping — 101,4 e-b DO

RIX FM, Skärhamn — 102,3 e-b DO

Rockklassiker, Falköping — 104,3 e-b DO

Star FM, Skövde — 104,9 e-b DO

Star FM, Vara — 106,0 e-b DO

Rockklassiker, Alingsås — 106,7 e-b DO

Tyskland

Night Air — 3975 e-b omg ACE
V/s Karen Werner. Sände 15 minuter varje kväll från Bergen i Norge i samband med ett kulturevenemang, via Shortwave Radio.

Radio 60, Nauen — 6045 e-k 6v JGÖ
V/s Erdenman.

Radio Hamburg — 106,3 e-b 2v JGÖ
V/s Andy Bui.

Afrika

Algeriet

Radio Ifriky FM — 17600 FB 1d JGÖ

Asien

Taiwan

Radio Taiwan Int — 15145 K 3v BSN* CB
BSN via SDXFKiwi. CB fick sitt kort via franska avdelningen, och det QSL:et visade antennerna i Tamsui.

Turkiet

Voice of Türkiye — 17620 K CB
QSL-kort som avbildar järnvägsstationen i Damaskus.

Oceanien

Palau

Hope Radio, Palau — 9930 e-k 1v JGÖ
V/s Deb Anderson.

Nordamerika

USA

KGYM, Cedar Rapids — 1600 e-b 1d JGÖ
V/s Julie Hein.

WENE, Endicott, NY — 1430 e-b 1d JGÖ
V/s Bob Morgan.

WVEI, Worchester, MA — 1440 e-b 1d JGÖ
V/s Don Albanese.

WSYB, Rutland, VT — 1380 e-b DO

WZAC, Washington, DC — 1480 e-b DO

WMBB; Melbourne, FL — 1240 e-b k DO

WURD, Philadelphia, PA — 900 mess DO

Centralamerika och Västindien

Mexico

XEPPM, R Educación - 6185 b dk dek BSN* TGR
*Svarade BSN på en flup på en rapport för 6 år sedan.
Det kom till Postnord i Jönköping och hade kostat 125
dollar att skicka. Ursprungligen hörd via sdx-f-Kiwi.
Innehöll ett brev, kort och dekal.*

*Också till TGR kom ett paket efter dryga 6 år, — utan
flup. Vad kan ha hänt på stationen?!?*

Pirater

Radio Magdalena — 5880 e-k 3d MSR

R Markies — 6308 e-b foto DO

**BSN har använt SDXF:s KIWI-fjärrmottagare för
sina fångster.*

QSL-Ligan #4-2025

LHU	Lars Jeppesen, Hedemora	121
DO	Dan Olson, Kävlinge	110
GL	Göte Lindström, Tenhult	90
ACE	Michael Andersson, Svalöv	88
JOB	Jan Oscarson, Umeå	47
JGÖ	Jan Görilin, Norrköping	27
CB	Christer Brunström, Halmstad	25
MSR	Mikael sjöberg, Göteborg	22
RLT	Roger Larsson, Tidån	20
RR	Rolf Rönnberg, Gnarp	19
GG	Gunnar Green, Motala	18
GKU	Göran Karlsson, Tommarp	14
LHD	Lars Henell, Degerhamn	13
MJT	Magnus Jespersion, St. Sundby	12
BSN	Börje Sahlén, Tibro	7
CW	Christer Wener, Varberg	5
CCT	Christer Carnegren, Tibro	5
BDD	Björn Danielsson, Dals Långed	3
BDD	Björn Danielsson	2
JBG	Johan Bjerke, Göteborg	1
TGR	Tore Gunnarsson, Rydöbruk	1

Viktigt: QSL-Ligan avslutas i och med Eter-Aktuellt #1-2026. På så sätt får ni möjlighet att kunna räkna med era fångster under första delen av vinterhalvåret! / Lars Bergström

QR-KODER

I det här numret av Eter-Aktuellt kommer ni att se QR-koder lite här och var. QR-koderna är kopplade till weblänkar, så att ni som har PDF-utgåvan av tidningen kan klicka er vidare.

För er som har pappersutgåvan av tidningen kan ni komma till den länkade websidan med hjälp av er mobiltelefon, som säkert har QR-kodläsare inbyggd i kamerafunktionen. Ni slipper då skriva in det myller av text som vissa länkade webadresser har. Det kan ju röra sig om uppemot 30 -50 tecken som måste skrivas in.

SPALTREDAKTÖR

QSL-Posten behöver en ny spaltredaktör!

Kanhända just -du- är rätt man för jobbet!

Det krävs lite flyhänthet med tangentbord och viss vana av att hantera bildmaterial och vana av MS Word eller Apple Pages.

Att sammanställa en QSL-Post kräver sådär 2 kvällars arbete (eller tre kvällar om man tar alltför många kaffe-pauser). Det kan kännas rätt jobbigt de första två utgåvorna, men sedan flyter det på rätt bra.

Maila till: qslposten@sdx.se

WORDPRESS

Vi, SDXF, behöver uppgradera strukturen på vår web och samtidigt uppgradera plug-ins och annat bakomliggande, till senaste versioner.

Vi behöver din hjälp för att göra denna transformering av vår websida.

Har du kunskaper om detta så vill vi att du här av dig till Jan Zingmark, vår nuvarande "webmaster".

Maila till: webred1@sdx.se

DX-FILATELI

Christer Brunström | Kungsgatan 23 | 302 46 Halmstad
dxfilateli@sdx.se

Radju Marija 30 år

För att kunna logga Radju Marija på Malta krävs nog en riktigt bra öppning på FM-bandet och det mot området strax norr om Libyen och öster om Tunisien. Det är nämligen just här som vi hittar ett av Europas mindre länder – Malta. Till ytan är Malta en fjärdedel av Öland men landet har en befolkning på något över 460 000.

I staden Rabat startades den 31 maj 1995 en liten närradiostation som sände från två små rum i ett dominikanerkloster i staden. Namnet på den nya stationen var föga originellt eller Radio 106.

Med tanke på var Radio 106 höll till kan man nog tänka sig att programinnehållet var av mycket katolsk natur.

Nästa stora steg i stationens utveckling kom den 5 maj 1998 då man blev medlem i World Family of Radio Maria, ett världsvida nätverk av ett 80-tal katolska radiostationer. Namnet ändrades till Radju Marija på maltesiska och man bildade en förening vars syfte var att driva stationen.

I juni samma år fick man den eftertraktade licensen för att kunna sända till hela republiken och Radju Marija kunde nu höras både på Malta och på grannön Gozo. Den nya frekvensen blev 102.3 mHz (numera finns man också på 107.8).

Nästa steg i utvecklingen var en flytt till ett nytt radiohus i Rabat. Stationen har nio anställda och flera hundra volontärer. Radju Marija finansieras med hjälp av frivilliga bidrag och stationen har inga kommersiella ambitioner.

Syftet med programmen är att sprida evangeliet och den katolska trosuppfattningen. Här kan man förmoda att det handlar om en mycket konservativ version av katolicismen (vilket exempelvis är fallet med Radio Maria i Polen).

Jubileet firades bland annat med "frimärken" och i sin utgåva daterad den 29 maj 2025 berättar Times of Malta om hur ärkebiskop Charles Scicluna ledde ceremonierna då Radju Marija fyllde 30 år.

På Malta erbjuder postverket möjligheten att låta tillverka "personliga" frimärken och det är just det som Radju Marija har gjort. Vid sidan av fem maltesiska frimärken med valören 37 cent har man fem vinjetter som på olika sätt är tillägnade

Radju Marija. De har naturligtvis ingen postal betydelse och det är tveksamt om dessa "frimärken" är tillgängliga från posten på Malta.

Stationens namn är på maltesiska, det enda semitiska språk som talas i Europa och det enda semitiska språk som använder det latinska alfabetet. Maltesiska kan beskrivas som en blandning av arabiska och italienska med inslag av franska och engelska. Tidigare var engelska och italienska officiella språk men det sistnämnda har numera ersatts med maltesiska.

Ett stort tack till Michael Andersson som tipsade om denna mycket intressanta frimärksutgåva från Malta.

RADIO BLACKSMITH KNOLL

Text: Marco Johansson. Publicerad i Radiomaailma #4-2025

Översättning: Jan Zingmark

Att bygga en radiodröm

En kortvågsstation föddes ur ett infall en sommarnatt och väckte liv till den legendariska 6120 kHz – en frekvens som många redan hade glömt. När amatörradion omvandlades till en kortvågsstation och Icom-radion började fungera, lanserades ett projekt som kombinerar teknisk nyfikenhet, respekt för radiohistorien och glädjen i hobbyverksamheten. Hundra år av offentlig radio kommer att fortsätta här – inte av statliga institutioner, utan av en liten men hörbar amatörröst.

Berättelsen om Radiosmeden Knoll började med en överraskande inspiration – inte en avsiktlig plan.

Som biträdande innehållsproducent på radiostationen Realmixi i början av året och att börja inom radio och mitt sedan länge slumrande barndomsdrömsyrke i form av en hobby, ökade hungern att göra mer.

6120 kHz

En varm sommarnatt dök en idé upp: kunde den gamla kortvågsfrekvensen 6120 kHz som användes av Yle återupplivas av en enskild radioamatörs arbete? Skulle frekvensen göras tillgänglig för amatörbruk, trots att den har varit "Nationens röst" i nästan ett sekel?

Valet av frekvens var ingen slump. Radiosändningar började i Björneborg i mars 1925. Sändningen innehöll en kvartett som spelade och en presentation om radioteknik. Björneborgs radioförening ansvarade för sändningarna.

Finlands Allmänna Rundradio grundades 1926, och lokalradioverksamheten började koncentreras under den. Lite senare stärkte det nationaliserade offentliga radiobolaget sina positioner i Björneborgsregionen genom att i slutet av 1930-talet bygga en kortvågsstation på Koivisto herrgårdsmark för sändningar från Helsingfors OS.

Nu beslutades det att ansöka om att använda frekvensen – som en symbolisk gest och ett experimentprojekt. Ansökan om radiolicens

lanserades delvis som ett skämt, delvis som ett uppriktigt experiment. Licensen som Traficom beviljade konkretiserade snabbt idén.

Testsändningen sändes den 1 juli 2024, helt manuellt. Programmet förinspelades och sändes via en Icom IC-7300 amatörradiosändare – utan någon ljudprocessing. Vid den tiden fanns det fortfarande ingen aning om vad en riktig AM-station skulle göra. I efterhand är det lätt att erkänna att stackars Icom bara kunde göra en bråkdel av vad licensen tillät och standarden skulle möjliggöra. Starten underlättades också av att Icoms ljudbandbredd bara var strax under 3 kHz, så att stationens licensvillkor inte skulle brytas med en för bred ljudbandbredd.

Stationsplatsen blev en lekstuga på Meri-Pori gård – där fanns redan en avlägsen amatör-radiostation, så RBSK var bara en förlängning av den befintliga. Stugan har ett utrustningsskåp med allt man behöver. Själva skåpet är förklätt som en "eldstad". En datorskärm med HD-video från öppen spis placerad vid fönstret ger värme till atmosfären – särskilt när det är barn på besök i byn. Lekstugan är fortfarande säker och används aktivt av gudbarnen. Hopplocket är långt ifrån en professionell kortvågsstation, men den fungerade!

Snart började feedback komma in. Mejl kom in från Finland och utlandet – det mest rörande meddelandet var från en radiooperatör som närmade sig 100 år och som hade lyssnat på "Bori

Station" under sina arbetspauser i sin ungdom. Det var inte längre bara ett experiment, utan en hyllning till en tid då radio var ett hantverk och varje sändning gjordes med känslor.

Tekniska specifikationer

Efter den första sändningen stod det klart att projektet skulle fortsätta. Om stationen skulle överleva länge behövde den en ordentlig teknisk grund – testad i praktiken och gradvis utvecklad. Antennen var en naturlig utgångspunkt. Veckor ägnades åt planering och en vecka åt byggnation (i ösregn). Frekvensinställning, SWR-mätningar, kabeldragning och riktningsmönsteroptimering utfördes med omsorg. Hela antennen byggdes två gånger, eftersom det efter den första versionen stod klart att den inte var mekaniskt stark nog att stå emot allt som naturen kunde ställa till med. Målet var inte bara att få signalen i etern – utan att få den att gå exakt dit den ville ha den, i alla väder. Icom IC-7300 användes i de första sändningarna, men var inte konstruerad för kontinuerlig sändning. En bredare ljudbandbredd, mer stabil modulering och möjlighet till förbehandling av ljud behövdes, och därför beställde stationen en äkta AM-sändare av professionell kvalitet från 9G Communications, Storbritannien.

Den nya sändaren medförde tekniska utmaningar: kommer effekten från den 500 VA skyddstransformator som kommer till stugan att vara tillräcklig? Kommer en UPS att behövas för att balansera toppförbrukningen? Hur ska

värmehantering och fjärrövervakning säkerställas? Slutligen beslutades att implementera programvaran helt för våra egna behov. Färdig programvara finns naturligtvis tillgänglig, men den är mycket värdefull. Studio byggdes också med Apple-datorer; Windows-baserade programvarulösningar var exkluderade.

Lyckligtvis är MacOS, liksom Linux, också ganska anpassningsbart till uppgifter med olika skriptlösningar, ett webbläsarbaserat, lokalt körande användargränssnitt byggdes för att hantera spellistor, scheman, taggar och jinglar. Allt fungerar automatiskt, men möjliggör också manuell kontroll – viktigt för tillförlitligheten vid fjärranvändning.

Innehåll skapas när jag har tid

Tekniken möjliggör sändningar, men innehållet är det som ger dem mening. RBSK:s program var inte tänkt att fyllas med slumpmässiga spellistor, utan med egen produktion, men i praktiken och särskilt när det gäller tidshantering var en automatisk jukebox den enda lösningen som garanterade bästa möjliga användning av programtiden även när stationens personal är helt överarbetad med andra vardagliga sysslor. Man beslutade att hålla det huvudsakliga manusbaserade innehållet enkelt. Så började den månatliga programserien "What Happened Today...", som handlar om händelser från det förflutna, främst den första lördagen i varje månad. Dessutom övervägs konceptet "Tuttu TV:stä", liksom experiment med bland annat CBS:s Radio Mystery Theater-serie. Att göra program kräver bakgrundsarbete, manusförfattande, inspelning och mixning. Det händer mitt i vardagen – när inspirationen slår till och det finns plats i kalendern. Varje avsnitt är en handgjord helhet, grov och hemgjord, men trogen sina förebilder. Om (och när) stationen bara spelade musik, inkluderades ett tema från allra första början, så att lyssnarna till exempel kunde erbjuda en hel helg med okonventionella stilar och bortglömda B-sidor istället för en generisk mix. Ämnen dök också upp som teman och de musikaliska ensembler som har bildats kring dem genom åren, såsom Jean-Michel Jarres Helsingforskonsert i juni, som inspirerade helhelgens "RBSK goes Syntsa!".

När allt faller isär (och inte ens antyder det)

Stationens schemaläggningssystem, som hade fungerat felfritt i veckor, bestämde sig en natt för att helt enkelt sluta fungera. Det kraschade inte, det blev bara tyst. Programmen startade inte, ID-korten fungerade inte, spelades inte, utåt sett såg allt normalt ut.

Felsökning krävde en grundlig djupdykning i automationslogiken. Skripten granskades rad för rad, programvarulogiken demonterades och byggdes om. Eftersom stationen fungerar på distans gjordes allt via fjärranslutningar – noggrant och tålmodigt, med dubbelkontroll så att ingenting permanent skulle släcka stationen.

Erfarenheten bekräftade att ingenting någonsin är helt klart, och varje fel är en möjlighet till förbättring.

Att bygga en station – enklare än du tror?

Att bygga en kortvågsstation låter som ett stort projekt – och det är det till viss del – men det är inte omöjligt. Till att börja med behöver du en antenn, sändare, strömförsörjning och ljudkälla. På en avlägsen plats ingår resekostnader och lösningar som krävs för fjärrstyrning.

Programinnehållet skapas separat.

De största återkommande kostnaderna är relaterade till ansvarsfull drift: upphovsrättsavgifter, licenser och radiolicens. Själva radiolicensen är billig, cirka sex euro per månad.

Stationens grundteknik kan byggas för cirka 1 500 euro.

Naturligtvis kan du spara mycket pengar här om du kan hitta de delar som behövs för att bygga en antenn, till exempel färdiga.

För RBSK inkluderade inköpslistan, förutom sändaren, starkt nylonrep, buntband, eltejp, krokkrökar, jordningsstavar, jordkoppar, spolar och tunn plastbelagd ståltråd – samt fyra stycken åtta meter långa vanliga glasfiberfiskespon.

Själva antennelementen (15 m av 2,5 kvadratmillimeter MMJ), 50 meter koaxialkabel, en handfull kontakter och en 1:1-balun.

... och gott om tid!

Social betydelse i en föränderlig värld

Radio Blacksmith Knoll är ett hobbyprojekt, men det har också ett bredare perspektiv. Modern kommunikation är beroende av internet och digital infrastruktur. Det är effektivt – men sårbart. Krissituationer, stormar, strömavbrott eller cyberattacker kan få nätverket att stanna av på ett ögonblick. I sådana fall kan en liten kortvågsstation och en batteridriven radio vara förvånansvärt viktiga. Kriget i Ukraina och många naturkatastrofer har visat hur en enskild amatör kan upprätthålla förbindelser när andra kommunikationskanaler är tysta. En batteridriven sändare, expertis och beredskap kan bilda en viktig bro till omvärlden. Amatörradio och oberoende stationer bildar ett tyst nätverk av försörjningstrygghet. De gör inget väsen av sig – men de finns där när deras "röst" behövs. Kortvåg är inte bara ett eko av det förflutna – det är ett levande och särpräglad medium för kommunikation även idag.

Fakta om Radio Blacksmith Knoll (sommaren 2025)

Stationsnamn: Radio Blacksmith Knoll (RBSK6120)

Frekvens: 6120 kHz AM

Sändare: ~50W AM-sändare, ljudbandbredd 10 kHz, för-processad.

Antenn: Halv vågsdipol, inställd på 6120 kHz (SWR 1,12), Sloper 8/6 m västerut

El: Nätström, lokal batteri-UPS, fjärrövervakning och styrning

Fjärrstyrningsprogramvara: HomeAssistant-baserat fjärroperativsystem

Programinmatningssystem: Egen produktion, huvudsakligen CGI-skript, webbläsarbaserat kontrollgränssnitt och operativsystemets kommandoradsbaserade program

Ljudbehandling: "Studio" Apple Macbook, ljudprocessor, MP3-strömningslänk till RaspberryPi-baserad strömningsmottagare, därifrån audiokablage till sändare.

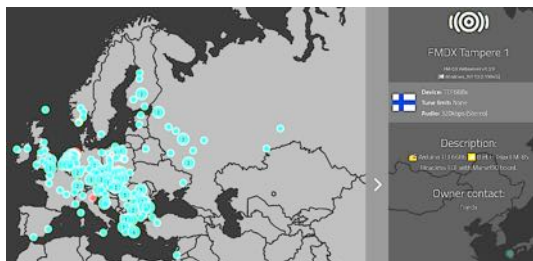
Webb: <https://rbsk6120.radio.am>

LYSSNA PÅ LOKALA FM-STATIONER VIA NÄTET

Göran Lindemark

Sedan tidigare har det funnits möjlighet att koppla upp sig via internet till radiomottagare världen runt för att lyssna på AM-stationer. Bra, inte minst för stadsbor som har svårt med att sätta upp antenner. Nu finns en liknande möjlighet för att lyssna på FM-stationer. Detta tack vare FMDX.org.

Det är ett sk open source-nätverk där vem som helst kan lyssna men också delta genom att starta upp en egen remotemottagare. Det hela finansieras av deltagarna och av donationer.

önskad frekvens men också stega upp och ner på frekvensskalan. Vidare finns till vänster en play-knapp för att börja lyssna. Volymkontroll finns till höger. Här finns också ofta uppgifter som signalstyrka, RDS-text, PI CODE, antenn och avstånd till sändaren. Ibland finns också en karta som visar var sändaren och mottagaren finns. Det kan också finnas en knapp som gör det möjligt att spela in i mp3-format. Ibland kan det också finnas en graf som visar signalerna på hela FM-bandet. AF visar en lista på alternativa frekvenser för det nätverk stationen man lyssnar på tillhör.

Det kan finnas ännu fler finesser att utforska. Kolla t ex 94.9 MHz i Estland. Där kan man höra den brittiska militärradion BFBS.

/ Göran Lindemark

H-red flickar in lite grann om websändningar:

Man startar lämpligen med att skriva in servers.fmdx.org i sin webläsare och klicka på Enter. Då dyker upp en världskarta med över 300 runda cirklar som visar var det finns FM-mottagare. Upp i vänstra hörnet finns + och - knappar som gör det möjligt att zooma in och ut i kartan. Eller använd scrollhjulet på datormusen. Klicka på lämplig mottagare. Då dyker till höger upp information och längst ner en ruta med texten CONNECT. Klicka på den så öppnas en ny sida där man kan börja utforska FM-nätet på orten närmare.

Dom här sidorna kan sedan se lite olika ut, beroende på hur operatören har konfigurerat sidan med olika plugins. Det går att skiva in

Webbsändningar från alla världens hörn kan man komma åt via andra datorprogram/websidor. Radio Garden (<https://radio.garden>) är en sådan. Det ger iofs inte alls lika mycket info som det som Göran L presenterar, men webbgränssnittet är behagligt enkelt. Och som en kul gren; när man på mobiltelefonen flyttar pekaren till en ny station hör man radiobrus till dess att programmet kopplat upp sig. Kul touch!

PAUL DOUGLAS – THE RADIO SHIP

Intervju: Mats Westin

Internetkanalen The Radio Ship söker under mottot "Bringing back radio from the High Seas" återskapa känslan från offshore-sändare med musik och jinglar från 60- till 80-tal. Den har nyligen återstartat efter två års tystnad och avlyssnas på: www.radio-uk.co.uk/the-radio-ship. Vi intervjuar här administratören Paul Douglas.

1 Paul, dela först med dig några höjdpunkter från din egen radiokarriär!

Tja, allt började redan 1975, så det är nästan 50 år sedan....wow. Allt hände av en slump, jag lyssnade på radio en söndagseftermiddag som jag brukade göra då....lyssnande efter lågeffektade mellanvägsstationer. Jag stötte på en som kallade sig Radio Atlantis, The Coastal Sound, efter att ha lyssnat ett tag och njutit av det så gav killen på sändningen, som försökte DXa med en annan station, ut några kontakt-uppgifter, nu hade jag spelat in det hela på mitt Sony kassettdäck, vilket ni ska se längre fram i den här historien kom väl till pass. Han gav ett telefonnummer och några detaljer om sitt dagliga arbete, då tänkte jag aha, det där telefonnumret är nära mig och det kan inte finnas många sådana företag lokalt. Genom att kanalisera min inre Sherlock Holmes började jag forska och kom på en trolig adress och kollade telefonnumret som matchade. Alltid med ett sinne för det dramatiska tänkte jag, jag kan använda den här inspelningen som jag gjort, till min fördel. Verksamheten var en leverantör av högklassigt ljud och TV, så med min kassett förberedd vid den punkt där han gett kontakt-uppgifterna gick jag in i butiken och frågade om deras servicechef råkade vara i närheten, tja, ut kom den här killen c:a 3 år äldre än mig... jag förklarade att det var ett problem med mitt kassettdäck vid inspelning och att jag tagit med ett exempel för honom att höra, ja, hans min var förvånad... när han hörde sin egen röst komma ur högtalaren och där började en livslång vänskap... tills hans liv tyvärr tog slut 2019. Vi började prata och jag besökte hans hem och han

mitt vid många tillfällen, vi lyssnade på gamla inspelningar från 60-talets offshore-era och nyare landbaserade stationer också. Jim visade mig några av sändarna han tillverkat och frågade om jag ville använda en. Mina föräldrar hade ett gästhus med rum över 3 våningar och ganska enkel access ut till de platta taken på rummen på översta våningen, så vi spände en longwire-antenn från huvud-skorstenen till en telefonstolpe i slutet av gränden bredvid vårt hus, faktiskt tror jag att den gick via en mellanliggande en som hjälpte till att stoppa den att hänga ned för mycket. Matarakoaxen gick sedan in i ett av sovrummen på översta våningen, där 100 watts AM-sändaren placerats. Mitt sovrum var studion med en koaxmatning till sändaren, och så började min sändnings-karriär som Radio Atlantis (de flesta söndags-morgnar och enstaka kvällar när det inte fanns några gäster som kunde snubbla över koaxen). Jag gick med i armén 1976 efter att ha gjort tre sommarsäsonger som resident DJ på en Pontins semesterby.

Paul i DJ-tagen 1979.

Medan jag var placerad i Tyskland presenterade jag några program för CNBC i Brunssum (Belgien). När jag återvände till Storbritannien lyckades jag få en 10 minuters spot vickande för Bruno Brookes (en lokal BBC-presentatör som fann berömmelse på Radio 1). Jag har även sänt på Radio Carolines KV-service via WBCQ i slutet

av 1990-talet och Radio Caroline från Maidstone Studios i början av 2000-talet. Jag har varit involverad i många internetstationer sedan dess, antingen med att göra shower och/eller bygga upp sina studios och streama från datorer.

2 Grattis till att ni fick tillbaka The Radio Ship efter två års frånvaro! Vi måste ge äran här till Doug Wood, som skapade den här kanalen 2014. Det måste ha varit ett mödosamt arbete att få ihop jinglarna och de korta offshore-klippen som omger musiken, men tillsammans tar de er kanal åter till en svunnen tid...

Doug måste ha tillbringat tusentals timmar i sin studio för att redigera allt ljud från offshore-eran som han kunde lägga vantarna på, min del var mer rakt på sak när jag förberedde mallarna för varje timme och kontrollerade att de inte gick över eller underskred sin tilldelade tid, trots allt, vem vill ha en heltimmescheck som kommer 10 minuter efter heltimmen?

3 Jag tror att det är välkänt att hälsoskäl tyvärr inte tillät Doug att fortsätta, så Paul det var du som iscensatte avskedssändningen 2022. Jag tror att Doug fortfarande är i bakgrunden nu och glad över nylanseringen?

Jag skulle inte ha återlanserat The Radio Ship utan Dougs välsignelse, flera gånger under det senaste året eller så har han föreslagit att jag ska få igång det igen. Det skulle ha varit trevligt att ha fått The Radio Ship i luften igen för Radio Carolines 60-årsjubileum....men tidsbrist tillät inte det.

4 Jag är av den åsikten att The Radio Ship var något av en väl förborgad hemlighet, även om folk som visste erbjöd feedback och önskemål. Offshore-eran har verkligen varit populär i Storbritannien och Nederländerna. Känner du att ni har haft en hyfsad publik även utanför den regionen?

Jag tror att vi hade en världsomspännande publik i första vändan och att vi var ganska populära, med en liten mängd lyssnare i de flesta länder, jag har inte siffrorna då jag inte tittade på streamingstatistiken regelbundet, som du säger var det andra länder som lyssnade regelbundet och de börjar komma tillbaka, Tyskland, Schweiz, Norge och naturligtvis ni själva i Sverige har alla dykt upp på skärmen när jag har kikat, hittills har streamen lyssnats på i över 30 olika territorier.

5 Det fina är att alla länkande jinglar, reklamer och korta gamla DJ-länkar redan ger TRS känslan av en riktig station. Men innan det tvååriga uppehållet hade ni nya, unika shower av DJ:s associerade med Caroline och andra, som Brian Cullen, David Lane, Brian Matthews och dig själv. Är det troligt att de dyker upp igen?

Nja, det är ett ämne som jag ännu måste fatta ett beslut om, främst på g a tiden det tar att lägga in showerna i playout-systemet, och att schemat skulle behöva avbrytas om jag skulle åka på semester i mer än 7 dagar antingen genom att inte uppdatera programmen eller genom att byta till det automatiska timformatet tills jag är tillbaka.

6 Ni körde också några 60-minutersslots med vintage offshore-inspelningar av rätt utmärkt kvalitet, många från de vanligtvis mindre framhävda stationerna som Britain Radio och Radio 270. TRS-arkivet verkar ganska stort?

Ja, det är ganska stort, jag tror att det finns över 300 av dem (utan att kuta iväg för att räkna dem) i biblioteket, uppdelade i två kategorier. "From Ship To Shore" är timplånga inspelningar av shower med så många av offshore-namnen från det förflutna, "A Life On The Medium Wave" är våra dokumentärer, återigen om alla stationer plus intervjuer med radiopersonlig-heter samt mer djupgående tittar på vad som föregick "den stora brittiska radiorevolutionen".

7 Var TRS alltid tillgänglig på FM och MV också? Jag tror att båda hade mycket låg effekt men många nordiska DX-are gör de mest otroliga fångster. Kan du minnas att ni fått faktiska mottagningsrapporter från länder utanför Storbritannien på din 1503 och senare 585 kHz? Är det möjligt att du återaktiverar dessa sändare?

Ja, det sändes på det sättet men verkligen bara lokalt. Till att börja med hade vi en 500mw FM-rigg som kördes utmed en för "The Vault Of Pop" redan 2014, men någon vecka efter att ha startat blev Dougs hus raidat av ett team från Ofcom tillsammans med polishjälp för att ha gjort olicensierade sändningar, vissa av sändarna och datorerna togs bort från fastigheten och Doug tvangs till domstol över det, men som tur var dömdes han inte för något brott. Som med alla

bra projekt som detta fanns det backup-datorer som inte togs, så efter ett par timmar återställdes internetströmmarna. Efter rättegången Doug erbjöds all utrustning tillbaka inklusive sändarna, han tackade nej till deras återlämnande då han trodde att det skulle vara för mycket av en frestelse att använda dem igen. Fram till nedläggningen 2022 tillhandahölls FM-signalen av en iTrip-modell av bilsändare och en mycket lågeffektad MV-uppsättning bara på en longwire runt golvlisen i hans lägenhet (och ingen av dem är längre aktiv).

8 Paul, du har också internetkanalen 1 Gold. Skulle du säga att dess musikomfång skiljer sig så värst mycket från TRS? 1 Gold har också några program som du är värd för.

Musiken på båda stationerna är hämtad från samma bibliotek, även om det finns en liten skillnad i att 1 Gold har ett rockigare urval av låtar som spelas mellan 20:00 och 06:00 varje kväll, vilket visar sig vara ganska populärt, särskilt bland lyssnarna i USA. Ja, jag presenterar 2 shower på 1 Gold, den ena är den "live" önskeshow tisdagseftermiddagar som är öppen för alla som vill önska via Facebook-sidan, den andra är "Surviving The '70's" som går mitt på dan på söndagar och tittar på musik från 1970-talet, gående efter titelns första bokstav och dess framgångsår. Det presenteras också shower av Brian Matthews och Richard Todd.

9 Du har Facebook-sidan för 1 Gold, och det är förstäligt att TRS-sidan inte uppdaterades särskilt mycket fram till 2022. Kommer du att publicera lite mer på den nu, eller någon annan plattform?

Ja, 1 Gold har ett utrymme på Facebook, och det finns även en sida för The Radio Ship men det är inte möjligt för mig att uppdatera huvuddelen av sidan, det finns nu en ny Radio Ship Facebook-sida som kan hittas via denna länk: www.facebook.com/groups/1427749187895377

Det finns också en lyssningslänk i en sektion på sidan så att besökare kan lyssna på vår output.

10 Några av dina DJ-vänner hyr sändnings-tider på Channel 292 från Tyskland med god utbredning på 9670 kHz. Har du blivit frestad att köpa sådan sändningstid på kortväg?

Nej, jag har egentligen inte tänkt så mycket på det, jag vet att tjänsten finns där, men internet är lätt att sätta upp och kostar väldigt lite att köra så jag tänker mig inte att någondera stationen görs tillgänglig via det mediet... ..men man ska aldrig säga aldrig. Tack, Mats, för att du tog dig tid att ställa dessa frågor och om era medlemmar har några andra frågor får du gärna vidarebefordra dem till mig.

Intervju: Mats Westin

Not: Grundaren Doug Wood har tyvärr avlidit i början av augusti 2025!

Paul av idag.

GRIMETON – VÄRLDSARVET

Moritz Saarman

En vacker antennvy

Jag passerar ofta långvågssändaren i Grimeton när jag kör mellan Göteborg och Skåne. Och visst är den imponerande, ja jag vill till och med säga vacker med sina enorma master och alla antenltrådar. Och man kan ju förstå placeringen av stationen, nära vår västra kust. När man kör söderut så har man raden av antenntorn så att de ser ut att vara riktade västerut, mot USA. Och stationen är också mycket riktigt byggd för telegramtrafiken till USA.

Varbergs världsarv

Sändaren i Grimeton är den enda kvarvarande "maskinsändaren" i världen och radiostationen blev inskriven på UNESCO:s världsarvslista år 2004 med motiveringen: "Varbergs Radiostation i Grimeton är ett unikt och enastående monument som representerar utvecklingsprocessen inom kommunikationsteknologin under perioden efter första världskriget."

Besökande DX-are

Lördagen den 14 juni så var vi ett 20-tal personer från DX-Parlamentet som gjorde resan från Ullared till Grimeton och blev väl omhändertagna av våra guider. Vi delades upp i en svensktalande grupp och en med guidning på

engelska för vi hade ju med oss ett antal utländska gäster.

Vi i den svenskspråkiga gruppen fick Robert som guide och han hjälpte till att snabbt korrigera några myter. Jo, antennmasterna står ungefär i 90 grader i förhållande till 6:an - men E6:an går inte rakt söderut när man passerar Grimeton så raden av master pekar snarare mot sydväst än mot väst. Men det spelar inte så stor roll eftersom antennen faktiskt inte har någon särskild riktverkan. Visserligen är den uppbyggd med 6 stycken antennmaster som är 127 meter höga och står i rad och antennen är totalt 2,3 km lång men det är vertikala element vid respektive mast som är dess strålände element. Trådarna högst där uppe är matningen till de vertikala elementen. Den är alltså i stort sett rundstrålände.

Historien bakom

Varför byggde man då denna stora anläggning i Grimeton? Den tidiga telegramtrafiken mot USA hade till stor del gått via undervattenskablar, men många av dessa hade skadats av krigshandlingar under första världskriget så man ville ha säkrare förbindelse. En sändare i Karlsborg togs i bruk mot slutet av kriget och täckte Europa bra, men nådde bara sporadiskt USA. År 1920 fattades ett riksdagsbeslut om att bygga en ny sändare för transatlantisk trafik på västkusten. Man beslöt att placera sändarstationen i Grimeton, ca en mil öst om Varberg, medan mottagarstationen placerades i Kungsbacka. Den senare hade en 13 km lång Beverageantenn.

Den 1 december 1924 togs sändaren i bruk och officiellt invigdes stationen av kung Gustav V den 2 juli 1925. Så den 2 juli i år firade man 100-årsdag. Och ha då i åtanke att denna 100-åring fortfarande går att använda.

Först 1938 började maskinsändarna ersättas av sändare för kortvåg som innehöll elektronrör. Ursprungligen hade stationen två likadana maskinsändare men den ena togs bort 1960 för att ge plats åt nya kortvågssändare.

Här ser vi vår guide Robert intill drivmotorn.

Sändarfrekvensen i Grimeton är 17,2 kHz vilket motsvarar en våglängd av 17.442 meter. Radiosignalen genereras i en Alexandersonalternator, namngiven efter den svenske ingenjören och uppfinnaren Ernst Alexanderson som var verksam vid General Electric i USA. En sådan alternator består i huvudsak av tre delar: drivmotor, kuggväxel och högfrequensgenerator. Allt detta måste vara mekaniskt stabilt så det står på ett gediget stålfundament. Sändarens totala vikt är ca 50 ton.

Motorn är på ungefär 370 kW, kuggväxeln ökar drivmotorns varvtal på 711,3 varv/minut till högfrequensgeneratorns varvtal på 2115 varv/minut och högfrequensgeneratorn i sin tur skappar utfrekvensen 17,2 kHz. Vilket för oss som normalt lyssnar på mellanväg eller kortväg

Mot slutet av guidningen visade Robert en del av sändarens finurliga supportsystem för deltagarna.

är det en extremt låg frekvens. Men för att vara genererad i ett mekaniskt system är det en extremt hög frekvens.

Högfrequensgeneratorn skulle nominellt kunna ge 200 kW i uteffekt. I normal telegramtrafik användes denna effekt sällan. Man producerade bara så mycket effekt som behövdes för god hörbarhet i USA.

Numera magnetiseras inte maskinen så hårt. Vid de sändningar som Vänföreningen Alexander genomför är generatoreffekten ca 80 kW. Två gånger per år har man normalt officiella sändningar: på Alexandersondagen (söndag vid månadsskiftet juni/juli), och på julaftons morgon. Då tar man gärna emot lyssnarrapporter (formulär finns på deras webb) och korrekta rapporter verifieras.

Förbundets vice ordförande Jan Zingmark studerar operatörsbordet med högfrequensgeneratorn bakom ryggen.

Vill du veta mer så titta här:

Världsarvet Grimeton: www.grimeton.org

Vänföreningen Alexander – Grimeton

Veteranradios Vänner: www.alexander.n.se

/ Text och foto: Moritz Saarman

BYGG EN ROTERBAR FLAG- ANTENN FÖR RADHUSTOMTEN

Hans Östnell (HR) | Sola, Norge | barentsdx@gmail.com

Översatt från ursprunglig engelskspråkig artikel: "The Growing FLAG" i MV-Eko och SWB, skriven av Hans Östnell.

Del 3 (3). Artikeln kan i sin helhet återfinnas på SDXF:s hemsida.

Version II, microFLAG på steroider

En dag när jag var ute och beundrade min skapelse hamnade jag i "tänk om-fasen". Jag vill påstå att alla som experimenterar med antenner förr eller senare börjar fundera på modifieringar och förbättringar av sina skapelser. Således började jag räkna på om det var möjligt att göra min lilla microFLAG något större och jag upptäckte att det inte bara var möjligt, men också genomförbart.

Jag upptäckte att det skulle vara fysiskt möjligt att förlänga de två horisontella stödrören till 5 meter vardera och öka det vertikala avståndet mellan de horisontella stödrören till cirka 2,5 meter, förutsatt att jag också förlängde det vertikala maströret en aning och vinschade upp hela installationen ytterligare en halv meter eller så. På så vis skulle jag få en roterbar FLAG-antenn med måtten 5 x 2,36 meter. Så... gjorde jag det? Naturligtvis gjorde jag det, men vad jag inte tänkte på just då var var två ganska små ökning av loopens höjd och bredd skulle medföra en icke försumbar ökning av antennens signalnivå, eller gain.

När vi diskuterar loopantenner och gain använder vi ofta begreppet loop-area, snarare än trådlängden eller omkretsen som en slags "utgångspunkt". Den första versionen av min lilla microFlag hade måtten 3,3 x 2 meter, vilket motsvarar en loop-area på 6,6 kvadratmeter. Den modifierade "microFLAG" är 5,0 x 2,36 meter = 11,8 kvadratmeter! Det är ju en ganska betydande ökning av loop-arean, eller hur? Det skulle ge min antenn lite mer förstärkning, eller hur? Jo, en minns du vad jag skrev om förstärkning vs. Signal-till-brusförhållande (S/N)? Självklart gör du det. Ett bra S/N-förhållande är mycket viktigare än signalnivå/gain. Så om en ökning av

signalnivå/gain inte ger åtminstone en motsvarande förbättring av signal-till-brusförhållandet, skulle all möda för att göra denna modifiering vara slöseri med tid, eller hur? Jag var dock villig att ta risken och kom fram till nedanstående design, och ja - antennen fungerar utomordentligt bra! Tumregeln att förhålla sig till är att en fördubbling av loop-arean ger ca 3dB mer gain. Det kanske inte låter så mycket, men det kan vara avgörande om en svag signal är läsbar eller inte.

Den här antennen kan knappast kallas "microFlag" längre, så från och med nu kommer jag att kalla den "liten roterbar FLAG". Jag minns att jag läste en väldigt bra artikel av Dan / N3OX om hans lilla roterbara FLAG-projekt. Det var väldigt inspirerande och som det visade sig är min lilla roterbara FLAG faktiskt lite större än hans. Med detta avslutas emellertid all "FLAG-mätning" i den här artikeln! Jag rekommenderar dig att läsa Dans utmärkta artikel, då det i denna finns bra saker att lära sig. Han har haft stor framgång med den på 160 meters amatörband (1820-1900 kHz), och länken till hans artikel publiceras i referenslistan i slutet av denna artikel.

Det enda kompletterande material som jag behövde beställa var ytterligare två 2,38 m Ø16mm glasfiberrör samt några andra mindre saker från PneumaBeam/Eidolon, för att kunna göra den mekaniska modifieringen av antennens stomme. Jag hade redan det mesta av materialet som jag behövde. Det mekaniska arbetet gjordes med hjälp av exakt samma teknik som beskrivs i bygginstruktionen för "microFLAG", inklusive kapning av nya längder antenntråd och så vidare. Jag bestämde mig emellertid för att lägga till några andra "godsaker" i antenssystemet för att "krydda det" ännu mer: Ett vactrolstyrt termineringsmotstånd (som medger att man justering av termineringsmotståndet från radiohörnan), ett bandpassfilter för mellanväg, en 6 dB buffertförstärkare och en ny (passiv) antennfördelare eftersom min nuvarande (aktiva) antennfördelare/signalfördelare verkar visa tidiga tecken på åldrande, kanske demens.

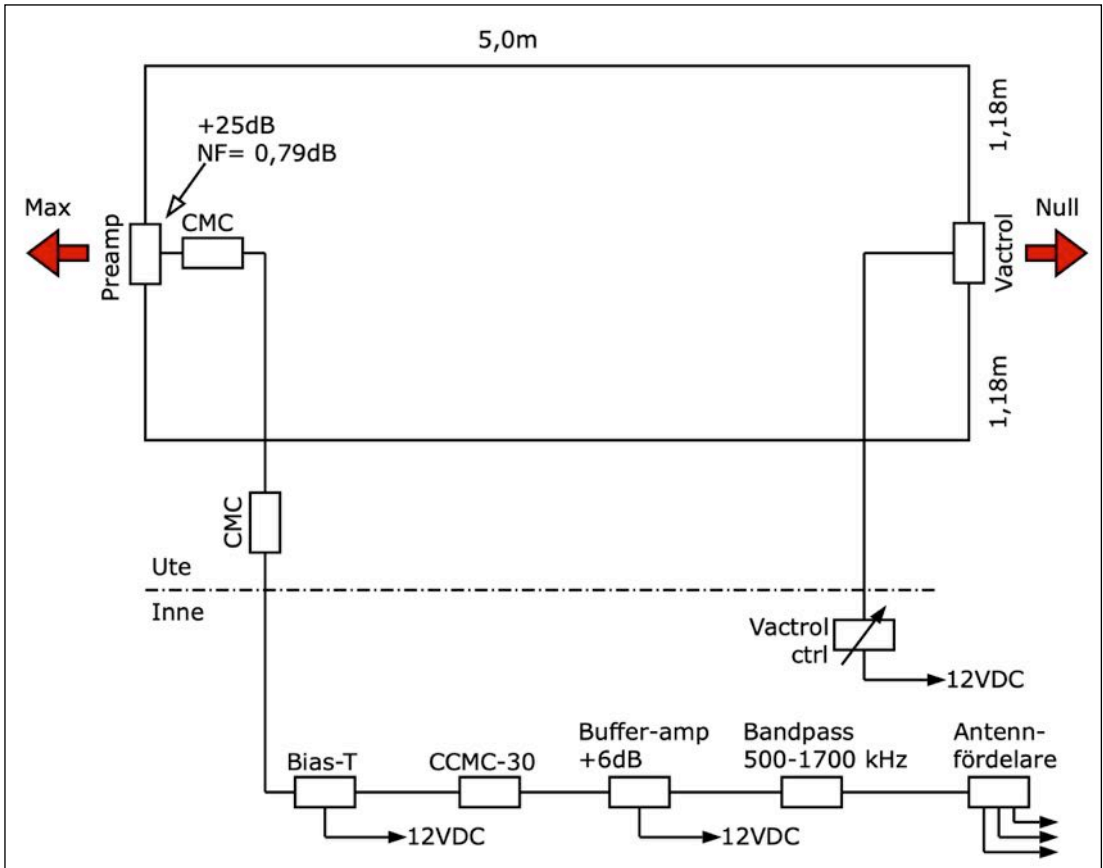

Fig 10: Liten roterbar FLAG-antenn fullmatad med "extra allt".

Vactrol - varför?

Som ni vet är värdet på avslutningsmotståndet i en FLAG-antenn någonstans runt 900 Ohm. Detta är dock en kompromiss som väljs för att "passa" någonstans i mitten av mellanvågsbandet. Termineringsresistansen är bara optimal någonstans runt 1000 kHz, men det fungerar "tillräckligt bra" för hela spektrumet 500-1700 kHz. I de flesta fall kommer det att fungera alldeles utmärkt - men varför inte försöka göra det ännu bättre?

Den fjärrstyrda Vactrolen med kontrollbox tillverkas av Colin Newell i BC, Kanada, och mer information om denna briljanta lösning, liksom en del förklarande videoclips, finns på www.dxer.ca. Genom att variera termineringsmotståndet och optimera det till den frekvens som du för närvarande lyssnar på, kan man uppnå mycket kraftig dämpning i

antennens backriktning, i vissa fall upp till 60 dB(!), något som man kan ha stor nytta av i händelse av starka störningar från stationer i backriktningen. Att montera en vactrol i systemet är naturligtvis helt valfritt. FLAG-antennen fungerar utmärkt även med det fasta termineringsmotståndet på 900-940 Ohm.

MW bandpassfilter

Bandpassfiltret är också valfritt, men jag kan varmt rekommendera det tillsammans med seriösa antenner för mellanvågsDXing.

Bandpassfiltret dämpar, och avlägsnar många gånger störningar som har sitt ursprung i störningskällor som befinner sig på frekvenser utanför mellanvågsbandet. SV1AFN erbjuder ett mycket bra 500-1700 kHz MW bandpassfilter.

Det kostar cirka 50,00 EUR för ett färdigbyggt och testat filter, och cirka 70,00 EUR för ett

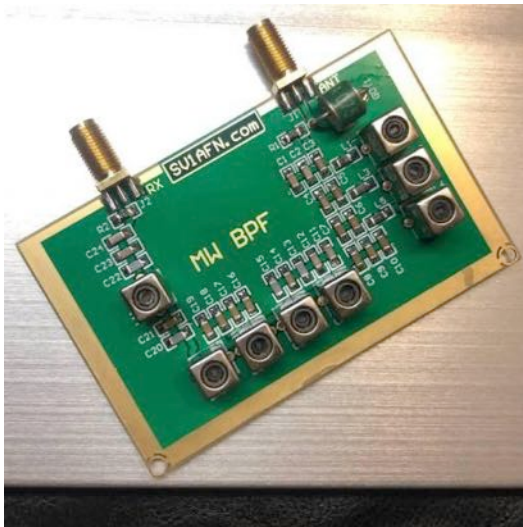

Fig. 11: MW Bandpassfilter

färdigbyggt och testat filter som dessutom är inbyggt i en snygg box med SMA in- och utgång. Det är värt varenda cent! Du måste såklart koppla bort eller förbi bandpassfiltret när du lyssnar på LF- eller HF-frekvenser. Se materialförteckningen!

Passiv antennfördelare/splitter och buffertförstärkare

Även detta är valfri utrustning. En antennfördelare, oavsett om den är aktiv eller passiv, är mycket praktisk om du vill använda mer än en mottagare, och den blir ett absolut måste om ni är flera som delar på samma antenn. En passiv splitter innebär 6 dB förlust per utgång. Detta är inte kritiskt på något sätt då förhållandet signal/brus (S/N) inte förändras, men du kanske önskar att kompensera för denna förlust genom att använda en 6 dB buffertförstärkare. I de flesta fall är detta inte nödvändigt. Om du använder en aktiv signalfördelare är buffertförstärkaren redan inbyggd. SV1AFN erbjuder en mycket fin och välbyggd passiv splitter.

Materialförteckning, Version I 3,3 x 2,0 m "microFLAG"

Glasfiberrör:

1 x 2,38 m Ø38 mm (vertikalt maströr)

2 x 2,38 m Ø16 mm (övre och nedre horisontella stödrör)

1 x 2,38 m Ø11 mm (kapat till 4 lika längder. Ska fungera som ändsektioner i de övre och nedre horisontella stödrören) eller använd längder/dimensioner från din lokala leverantör.

I Norge: www.eidolon.no

Monteringsfästen:

2 st. 20 x 20 mm monteringsfästen / cross clamps (linda lite silvertejp runt mitten av mitten av Ø16 mm stödrören för att de ska passa till 20 x 20 mm klämmorna). Monteringsfästen finns hos www.wimo.de, och benämnes "Antenna mast clamps 20 x 20mm" med artikelnummer: 23004

Antennkabel:

11 m Messi & Paoloni Diploflex 3,1 mm från www.wimo.de, eller använd vad du har, så länge kabeldiametern (inklusive isolering) inte överstiger innerdiametern på ändsektionerna av de övre och nedre horisontella stödrören.

Förförstärkare:

W6LVP Antenna Experimenter's Kit (www.w6lvp.com) eller Cross Country Wireless "Experimenter's Antenna Amplifier" som finns på <https://www.crosscountrywireless.net>. Bägge förstärkarna levereras med en BiasTee för DC-matning via koaxialkabel till förförstärkaren.

Termineringsmotstånd:

900-940 Ohm icke-induktivt motstånd. Montera i din egen väderbeständiga låda, eller beställ från https://www.ebay.com/usr/mins_radio

Stödlager:

Yaesu GS-050 från www.christech.no eller www.wimo.de

Rotor (valfritt):

Liten TV-rotor, t.ex. HyGain AR-500, från www.wimo.de

Stativ/tripod:

Parasollfot eller något liknande som står stadigt (i så fall behöver du behövs extra rör för att få upp den nedre antennträden till 3-4 meter över marken). Jag använder ett Adam Hall SWU400T tripod med vinst från <https://soundstorexl.no/>.

Koaxialkabel:

H-155 lågförlustkoax från www.wimo.de

Common mode chokes:

2 x PNC100

(<https://www.sv2czf.com/pnc100.html>),

1 x NTI CCMC 30

(<https://bonito.net/hamradio/common-mode-noise-filter-ccmc30/>)

Ytterligare grejer:

Självvulkaniserande tejp, krympslang, buntband, polyesterlina, kaffe och smörgåsar från din lokala hårdvaru- och matleverantör.

Materialförteckning, Version 2 5,0x2,36 m "Liten roterbar FLAG":

Materialet som du behöver för att bygga den större versionen av den roterbara FLAG-antennen är detsamma som för "microFLAG", med följande kompletteringar:

Glasfiberrör:

Du behöver ytterligare:

1 x 2,38 m Ø44 mm glasfiberrör (för att göra ett längre vertikalt maströr)

2 x 2,38 m Ø16 mm glasfiberrör (för att göra längre övre och nedre horisontella stödrör)

2 x 2,38 m Ø11 mm glasfiberrör (skarvstycken och nya "ändsektioner")

Antennkabel:

15 m Messi & Paoloni Diploflex 3,1 mm

Vactrol / Styrenhet (valfritt):

Designad av Colin Newell - <https://dxer.ca/index.php/vactrol>

Bandpassfilter (valfritt)

www.sv1afn.com

Bufferförstärkare (valfritt): Alla lågbrusiga 6 dB-förstärkare duger. Den kompenserar för 6 dB dämpning i en passiv signalfördelare/splitter. I de flesta fall behöver du inte den.

Passiv signalfördelare (valfri):

www.sv1afn.com

Ytterligare saker:

Mer självlaminerande tejp, krympslang, buntband, poly-line, kaffe och smörgåsar från din lokala hårdvaru- och livsmedelsleverantör.

Referenser

Thomas Nilsson: Antennkompendium
<https://www.dxinfo.se>

Dan / N3OX: Liten roterbar FLAG
<http://www.n3ox.net/projects/flag/>

Martin / OK1RR: Flag- och pennantantenn
<https://ok1rr.com/>

Efterskrift

Jag är varken ingenjör eller vetenskapsman. Avsikten med detta dokumentet är att ge bygginstruktioner för en liten roterbar FLAG-antenn, med en mekanisk konstruktion som ger antennen en chans att överleva de hårda nordiska väderförhållandena under höst, vinter och tidig vår. Avsikten är inte att "återuppfinna" FLAG-antennen eller ens den roterbara FLAG:en. Det är bara en beskrivning av hur jag konstruerade min roterbara FLAG så att den uppfyllde min kravspecifikation. Kanske kan artikeln inspirera andra DX-are, som inte har möjlighet att sätta upp stora loopar eller dra ut långa beverageantenn. Små antenner fungerar! Och ibland fungerar de till och med mycket bättre än förväntat!

Lycka till med ditt bygge! Jag svarar gärna på frågor och reder ut oklarheter via e-post: barentsdx@gmail.com

Hans Östnell (HR)

FUNKISRADION

Michael Andersson

En inställd programpunkt är också en programpunkt

På DX-Parlamentet i somras hade vi planerat en programpunkt med Henrik Pålsson (f d Nykvist) om hans projekt Funkisradion i Halmstad. Tyvärr fick Henrik förhinder att närvara på plats i sista minuten, och eftersom vi hamnade i tidsnöd på lördagen bestämde vi oss för att spara programpunkten till ett medlemsmöte via Zoom. Så blev det. September-mötet hade Funkisradion som tema och Henrik berättade och svarade på frågor. Eftersom inte så många var med på mötet, bjuder vi er på lite highlights i tryckt form.

En del av er minns säkert DX-Maffian och tidningen Fading med framför allt Matz "MazK" Kinding och Henrik "HNK" Nykvist bakom spakarna .

Fading var en efterföljare till Nybörjarvägen som gavs ut av Kortvägshajarna i Svalöv med bl a Anders "AP" Pettersson och Niclas "NH" Hedhman som profiler. Klubb- och tidningslandskapet såg lite annorlunda ut då.

Henrik: Där körde vi ju La Radio Maffia över Kungsbacka närradio som då var, som vi tyckte, helt epokgörande för att sprida populärmusik. Vi vågade inte gå riktigt lika långt som de gjorde i Vagnhärad på Radio Nova och pressa reklamförbudet till det yttersta, men vi hade sponsorer. Vi fick skivor från en lokal skivaffär där, LB HiFi i Kungsbacka. Ja, vi hade ett samarbete och det var ingen som tog oss på allvar. Så de tyckte att det var okej då.

Vad är Funkisradion?

Funkisradion är ett projekt som drivs i Halmstad kommun på utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningens Dagliga verksamhet.

Verksamheten riktar sig till personer inom den s. k. LSS^[1]-kretsen.

En hög chef frågade för några år sedan Henrik: "Ska du sända radio kanske? Den möjligheten nappade han på direkt. Henrik är stödpedagog i grunden, men att han hade de tekniska kunskaperna hade lyst igenom. Funkisradion startade 2022 och det var med att sända webb-radio.

Henrik: Det tog sådan skruv för våra klienter så hela verksamheten på den här enheten gjordes om till att bli radioinriktad! Det är nog en trettio, fyrtio personer som är inskrivna i dagsläget. Alla är inte där varje dag, men det är ändå ganska många, tio till femton som kommer varje dag och som når väldigt goda resultat för just sin problematik. Det är som en magnet som på något sätt läker själen lite grann.

Från början använde de utrustning som Henrik hade hemma i garderoben. "Lite kompressorer, nå'n mikrofon och så redigerade vi på Sound Forge och det fick liksom bli som det blev. Men det blev bra."

Efter något halvår fick de chans att söka ekonomiska medel från något som heter Digitaliseringsfonden i Halmstad kommun. Ansökan gav trehundrafemtiotusen kronor första gången! För de pengarna kunde de realisera en komplett radiostation, som då drevs under Daglig verksamhets vingar. De har data-automatiserade programserverar, två studios och ett flertal redigeringsrum. Efter den första ansökan har man fått bidrag två gånger till.

Henrik: Men sedan detta dök tanken upp att vi kanske skulle sända eterradio också. Det är ju någonting som faktiskt är det roligaste som finns! Vi började på FM. Det var enklast. Vi har slagit oss ner på 100,6 MHz över Halmstad. Det är en frekvens som vi har ansökt om flera gånger och vi har fått samma frekvens varje gång. Och det, det är en bra frekvens.

Henrik fortsätter: Sedan gick ju tankarna vidare. Det hade ju varit ännu roligare att ha mellanvägsradio eller kortvägsradio till och med. Vi har sökt och flera gånger fått tillstånd att sända på 1602 kHz. Den är inte helt störningsfri, dessvärre. Jag har funderat på att gå ner någonstans runt 900 kHz och testa där.

Funkisradion har sina antennemöjligheter uppe mitt emot sjukhuset i Halmstad, på Galgberget ca fyrtio meter över havet. De har gott om utrymme på en stor fotbollsplan att spänna upp antennlinor. Där finns alla möjligheter, som Henrik ser det. Därifrån har de ju provat på 1602

kHz i somras, men också även på 6065 kHz på kortväg, mest för att det var roligt. Där tror Henrik att de kanske inte har så stora lyssnarskaror.

Henrik: Men mellanväg tror jag är en sak som vi inte ska glömma bort i sammanhanget ur en massa olika synvinklar. Mellanvägen har ju en oerhörd penetreringsförmåga. Du når långt med mellanväg om antennerna är satta rätt. Och i läge av kris eller eventuellt krig då, vilket Gud förbjude, behöver myndigheterna något fail proof och jag tror faktiskt inte att det är FM alltid. Där fick vi med oss intresset från säkerhetsavdelningen också. Kommunerna har ju överlag ett intresse av att nå ut till sina anställda. Uppstår det en krissituation så kan ju myndigheterna i stort kanske via P4 nå många. Men som en stor arbetsgivare som kommunerna är, så vill man nå sina egna anställda. Där kommer en egen radiokanal in och då ganska trevligt om det hade varit på mellanväg och kanske kompletterat med FM.

Mot bakgrund av det slog Henrik och kollegorna sig ner, och funderade på detta och skrev ihop en begäran till Kulturdepartementet om att få göra ett undantag i radiolagstiftningen.

Henrik: Under vissa speciella omständigheter kan de här sändningstillstånden vara mer vidlyftiga än annars. Vi skrev ihop en sådan ansökan och den ligger på Kulturdepartementets bord sedan februari. Jag pratade med dem i maj och då sa de att de hoppades att ha något slags beslut efter sommaren. De sade att det här inte är en dussinfråga direkt. Så ansökan är säkert föremål för diskussion, både politiskt och juridiskt, hur man skulle kunna lämna eventuella sändningstillstånd friare än vad man gör idag.

Henrik har också begärt längre tillstånd på FM - två månader. De har också haft ett halvårstillstånd för mellanväg.

Följ gärna Funkisradion på

<https://funkisradion.se/>

eller Instagram.

/ Michael Andersson

[1] Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

VART ÄR VI PÅ VÄG

Christer Brunström

Dagens svenskar har stora svårigheter att skilja mellan adverbialen VAR och VART och oftast blir det sen sistnämnda som felaktigt vinner. Kanske hänger problematiken samman med frågeställningen "Vart är vi på väg?" som förekommer tre gånger i varje ny upplaga av det mycket populära SVT-programmet På spåret.

Vart är vi på väg? är en frågeställning som deltagarna i årets DX-Parlament nog måste ta ställning till.

En snabbanalys om läget inom vår DX-hobby visar att den har genomgått enorma förändringar och det i allt snabbare takt. I mitten av mars 2025 utfärdade Donald Trump en presidentorder för att stänga ner USAGM som är den del av administrationen i Washington, DC, som har hand om bland annat Voice of America. Uppenbarligen anser den republikanska ledningen i Washington att kortvågsradio och traditionell radio generellt har spelat ut sin roll. Detta var ju något som ledningen i Moskva ansåg för länge sedan och som ledde till omedelbar nedläggning av The Voice of Russia för att koncentrera sig på digitala propagandakanaler som har visat sig vara mycket framgångsrika.

Både Ryssland och USA har nu lämnat fältet helt öppet för Kina som numera är den enda återstående spelaren på området. Det man från Peking speciellt riktar in sig på är Afrika.

DX-hobbyn har hittills handlat om att lyssna till radio på främst mellan- och kortvåg samt FM. Nedläggningen av stationer på mellan- och kortvåg går i rasande takt och det är numera mycket svårt att hitta något lyssnarvärt på ett begripligt språk.

När DX-hobbyn uppstod i början av 1920-talet var det inledningsvis främst radioamatörer som stod för verksamheten. Det handlade om att bygga mottagare, antenner och annan utrustning. Själva programinnehållet var nog aldrig av något större intresse. Sedan tillkom DX-arna som

främst var programlyssnare (och i många fall även QSL-jägare).

På 1960-talet var hobbyn speciellt aktiv i vårt land med hundratals klubbar och mängder av program att lyssna till. Kortvågsradion spelade en mycket stor roll under det kalla kriget.

Utvecklingen i den Tredje världen ledde till omfattande av verksamhet på kortvåg. Varje vecka kom rapporter om nya stationer. Det organiserades SM i DXing och det anordnades mängder av specialprogram från stationer över hela världen.

Idag bedriver de "seriösa" DX-arna något som kanske kan beskrivas som en totalt digital hobby (även om det fortfarande byggs långa antenner i oländig terräng).

Det är numera datorprogram som spelar in all sändningsverksamhet på utvalda frekvenser (ofta hela mellanvågsbandet).

En titt i en typisk modern digital DX-publikation avslöjar att innehållet består av tre delar: (1) tips och information, (2) teknik och (3) nostalgi. Att radio egentligen handlar om intellektuellt innehåll förekommer inte längre.

På något sätt har hobbyns utövare återvänt till ursprunget på tidigt 1920-tal då det främst var frågor om teknik som gällde. Nu något mer än ett sekel senare har tekniken naturligtvis utvecklats i digital riktning (utom när det jobbas i besvärliga omgivning för att dra antenntråd) och det finns i stort sett inget som liknar de tekniska metoder som då kom till användning.

Hur skall SDXF möta alla dessa utmaningar?

Kanske blir det en återgång till amatörradio och teknik men har vårt förbund då något större existensberättigande? Kanske skall vi ägna mer plats åt internet- och digital radio?

Man kan verkligen fråga sig vart vår hobby är på väg.

/ Christer Brunström

FISHERY RADIO STATION

Michael Andersson

Lite udda stationer...

Ibland snubblar man över lite "udda" stationer. Jag tänker på exempel som Polish Pathfinders station, Schulungssender i Österrike och Norges egen UKE-senderen. Och den Taiwanesiska Fishery Radio Station på 1143 kHz.

Jag hade inte hört talas om den när jag blev tipsad om att den kunde höras på 1143 kHz. Den 29:e augusti 2025, strax före 20.00 UTC hördes de faktiskt ganska fint med sina 100 kW och jag tyckte att det var värt ett försök att skicka en "bandrapport", d v s en .mp3-rapport. Men det låter inte lika bra i mina öron.

Målet till frs@frs.mail.gov.tw studsade, och två andra adresser jag hittade, gav inte heller något resultat. Men på Messenger svarade de efter fyra dagar, och lovade att de skulle skicka ett "listening certificate" om de bara fick min postadress. Efter två veckor låg svaret i brevlådan. Ett kort personligt brev, och det certifikat de utlovade. Mycket trevligt!

Taiwan - inte erkänt av många

Taiwan hade tidigare varit en japansk koloni mellan 1895 och 1945. Efter Japans kapitulation i slutet av andra världskriget 1945, tog den nationalistiska regeringen över styret över Taiwan. Efter kriget fortsatte Kinas inbördeskrig

mellan kommunisterna och nationalisterna. Taiwan uppstod i sin nuvarande form som en följd av Kinas inbördeskrig där den nationalistiska regeringen, med Chiang Kai-shek i spetsen, tvingades fly till ön 1949 efter att ha förlorat mot kommunisterna, som då etablerade Folkrepubliken Kina på fastlandet. Nationalistregeringen fortsatte att styra Taiwan och etablerade en självständig stat, Republiken Kina (ROC), även om Kina fortfarande gör anspråk på ön. Bara något tjugotal länder har officiella diplomatiska förbindelser med Taiwan, och landet saknar representation i FN. Relationen mellan Kina och Taiwan är en latent krutdurk.

Vad är då FRS för en station?

Taiwan är en subtropisk ö med 1 600 kilometer kustlinje och ett överflöd av fiskeresurser. Regeringens syfte med att inrätta denna station var att främja utvecklingen av havets enorma potential och förse fiskare till havs med snabba och exakta väderprognoser så att de kunde skydda sina liv och sin egendom. Därför beslutade regeringen 1980 att underrättelsetjänsten skulle planera och bygga denna station. De första provsändningarna av fiskeriets väderprognoser gjordes från Penghusändaren den 1 juli 1983. Stationen inledde sin officiella sändningsverksamhet den 8 januari 1984. Förutom att sända på 1143 kHz sänder man på 738 och 1593 kHz.

/ Michael Andersson

FOLKUPPFOSTRAN GENOM PUBLIC SERVICE *Staffan Crona*

Radiomonopolet

Radiomonopolet i Sverige etablerades formellt år 1925 när AB Radiotjänst (senare Sveriges Radio) fick ensamrätt på att sända radio i Sverige. Det innebar att endast detta bolag fick sända radio, och att verksamheten skulle vara statligt reglerad och finansierad genom licensavgifter.

Fri radio hade etablerats på en rad orter i Sverige, men när statsmakten började inse vad radio kunde bli ville statsmakten ta kontroll över det fria ordet i folkets intresse.

Radiotjänst startade sina första officiella sändningar den 1 januari 1925, och i praktiken innebar monopolet att inga andra aktörer fick driva radioverksamhet i landet. Monopolet omfattade senare även TV, när Sveriges Television (SVT) bildades 1956.

Själv minns jag Radio Luxemburg, och våra pirater som källor för musik, och det är först senare jag förstod hur hårt statsmakten egentligen ville uppfostra mig i vissa riktningar.

Radion var ett propagandorgan, även om det kallades något annat. Staten ville ha radiomonopol av flera skäl, där de främsta var att kontrollera innehållet. Ett statligt monopol gav möjlighet att styra det innehåll som sändes ut. Man ville undvika spridning av felaktig eller subversiv information, särskilt under oroliga tider, såsom under krig eller politiska konflikter. Genom att ha monopol kunde staten begränsa och styra information för att upprätthålla ordning och stabilitet.

Monopolet gjorde det möjligt för staten att satsa på radio som ett medel för folkbildning, nyhetsförmedling och kultur. I Sverige och flera andra europeiska länder var radio något som skulle utbilda och bilda folket, och man prioriterade program som främjade samhällets gemensamma intressen.

Radion skulle uppfostra befolkningen enligt de styrandes uppfattning. Det blev givetvis på gott och ont.

Fri radio eller pirater

Radio Syd började sända 1958 från en båt utanför Sveriges territorialvatten för att kringgå svenska sändningslagar som inte tillät privata radiosändningar.

Radio Syd blev snabbt mycket populär eftersom den spelade modern musik som sällan hördes på den statligt styrda Sveriges Radio. Vi skulle uppfostras lyssna på enbart klassisk musik.

År 1962, när Britt Wadner redan kämpat en längre tid för att kunna fortsätta sända Radio Syd, fick hon ett möte med Olof Palme. På den tiden var Palme tjänsteman vid Kommunikationsdepartementet och ansvarade för mediefrågor, inklusive radio och television. Under mötet, som ägde rum på Kommunikationsdepartementet, diskuterade de lagstiftningens strikta restriktioner och konsekvenserna för Radio Syd. Wadner ville ha statens godkännande för att kunna fortsätta sin verksamhet, men Palme stod fast vid statens monopol.

Britt Wadners Ståndpunkt och Civil Olydnad

Trots Palmes negativa svar beslutade sig Wadner för att trotsa förbudet och fortsätta sända. Hennes handlingar sågs som civil olydnad och ledde till att hon dömdes till fängelse, vilket gjorde henne till en symbol för friheten att kunna sprida information och underhållning utan statlig inblandning.

Sveriges Radio P3 lanserades den 1 juli 1964, som en del av Sveriges Radios dåvarande omstrukturering för att bättre kunna rikta sina kanaler mot olika målgrupper. P3:s fokus låg på ungdomar och popmusik, och kanalen skapades för att möta den ökande efterfrågan på modern musik och underhållning bland yngre lyssnare.

Under den här tiden fanns det ingen kommersiell radio i Sverige, och P3 fick rollen som det ungdomliga och musikdrivna alternativet i ett annars ganska strikt public service-landskap. P3 skulle också konkurrera med de utländska radiokanaler som sände populärmusik och hade

ett stort inflytande på svenska lyssnare, som exempelvis Radio Luxembourg och piratradio-stationer som Radio Nord.

Parabolförbud

Den politiker som föreslog att förbjuda parabolantennar i Sverige var **Maj-Britt Theorin**. Hon var riksdagsledamot för Socialdemokraterna och framförde förslaget på 1980-talet, då parabolantennar började bli populära i Sverige. Oron bakom förslaget var att parabolantennar skulle göra det möjligt för människor att ta in utländska tv-kanaler som då ansågs kunna påverka det svenska samhällsklimatet och informationsflödet. Då skaffade jag parabolantenn.

När jag besökte **Iran** såg jag många parabolantennar trots att de är förbjudna där ännu idag. Staten ser dem som ett hot mot den "moraliska och kulturella ordningen". **Saudi arabien** har tidigare förbjudit parabolantennar, även om reglerna nu har lättat något. Det finns fortfarande begränsningar, och staten reglerar vad som är tillåtet att sända och ta emot, särskilt när det gäller innehåll som går emot kulturella och religiösa normer. I **Nordkorea** är parabolantennar förbjudna, eftersom regimen strikt kontrollerar all information och underhållning som befolkningen har tillgång till. I **Turkmenistan** har regeringen genomfört hårda insatser för att begränsa användningen av parabolantennar, och det är officiellt förbjudet för privatpersoner att ha dem. I **Kina** finns det restriktioner för parabolantennar, särskilt i landsbygdsområden och mindre regioner. Även om det inte är ett nationellt förbud, krävs licenser för att använda parabolantennar, och otillåten användning är förbjuden i många delar av landet. Tur att vi aldrig fick ett förbud, men att tanken ändå fanns bör leda till eftertanke.

Trump vann nyss valet till president i USA, och för en gångs skull ljög han inte om att det blev en överlägsen seger. Trump har hotat stänga flera mediekanaler som kritiserat honom. Fast egentligen kritiserade de flesta etablerade mediekanaler honom så vi får se vad som kommer hända. Jag minns hur jag vid min återkomst till DX-ing i slutet av 2015 lyssnade på många amerikanska radiostationer och var extremt förvånad över hur många program där man var mycket positiva till Trump. I Europa har

Trumps vapendragare Orban stängt ned flera kritiska radiostationer, och Putin har i praktiken utplånat alla kritiska medier.

Direkt när kriget startade i Ukraina, började Ukraina starta upp sina nyss stängda radiostationer på MV igen. Lite glädjande är det att man både i Kina och USA håller på att ta fram lagförslag som syftar till att alla nya bilar måste ha både radio för MV och för FM, med tanke på möjliga katastrofer.

Internet blev en informationskälla som verkligen överrumplade politiker, då man som med den "arabiska våren" såg hur den kunde påverka hela samhällen.

Till skillnad från radio som passerar gränser och kan mottagas utan statlig övervakning, kan internet övervakas. Krypteringar är möjliga, men kan knäckas. Öppet internet innebär samtidigt att staten helt kan kontrollera vad du läser och ser.

Det är en ren lögn att vi spar energi genom att stänga radiostationer och gå över till internet. Internet står snart för 10% av all elförbrukning i världen. Politiker stänger ned radio för man har sämre kontroll över den. Energiförbrukningen är ett falskt svepskäl.

Internet anses vara en viktig orsak till att så få kunde förutse att Trump skulle segra i årets val. Vi är nu på väg mot att all internettrafik skall kunna övervakas inom Eu. Den som tror att politiker inte kommer missbruka denna möjlighet kommer nog tyvärr få fel.

Jag längtar tillbaka till när vi fritt kunde ratta in stationer på både MV och KV för att få information från platsen direkt. När BBC hade korrespondenter över hela världen och en journalist inte försökte berätta vad han tyckte, utan bara fakta om vad som skett objektivt, så långt det gick.

Vi har ett krig i Europa med miljoner flyktingar och säkert över miljonen döda och skadade. Trots det fylls istället TV nyheterna med det mycket mindre kriget i Gaza. Det är för mig fullständig obegripligt varför myndigheterna prioriterar Gaza framför Ukraina. Jag tvingas nu söka information över internet –för public service tycks anse Gaza viktigare än Ukraina.

Hade vi fortfarande haft licens på TV, hade jag sagt upp abonnemanget och ställt TV i skamvrån.

/ Staffan Crona

DX-PARLAMENTET 29–31 MAJ 2026

DX-Parlamentet i Ramnäs 29-31 maj 2026

2026-års DX-Parlament tillika SDXF:s 70-års jubileum kommer att äga rum i Ramnäs som ligger i Surahammars kommun i Västmanland. Vi återkommer senare med priser och anmälningsblankett men vi kan säga att rumspriset ligger på 659 kr/natt med frukost och då får man välja enkel eller dubbelrum.

Ramnäs ligger 8 kilometer norr om Surahammar och 25 km norr om Västerås. Hotellet fungerade även som ledningscentral för staben under de omfattande skogsbränderna 2014. Hotellet ligger längs Bergslagsvägen och det är gott om parkeringsmöjligheter. Buss trafikerar, liksom möjligheten att ta sig hit med tåg.

Hotellet är inbäddat av naturreservat erbjuder de 45 rum, samtliga med eget badrum.

Programmet kommer innehålla en hel del av SDXF 70-åriga historia.

Programmet och anmälningsuppgifter kommer vi allt eftersom att läggas ut på vår hemsida. Prenumerera på nyhetsbrevet så får du info i mejlen.

Sevärdheter:

Lancashiresmedjan i Ramnäs. I Ramnäs bruksområde vid Kolbäcksån finns en bevarad lancashiresmedja. Lancashiresmedja är en metod för framställning av smidbart (formbart) järn i en hård, dvs öppen eldstad. Där tillverkades stångjärn. Järnproduktion pågick från 1500-talet i Ramnäs. Den bevarade lancashiresmedjan anlades 1868 och togs ur drift 1964. Virsbo konsthall: Utställningshallen är över 800 kvm stor och är en gammal genuin bruksmiljö på en ö Verksholmen i Kolbäcksån. Cirka 15 km från Ramnäs

MC museet Gyllene hjulet: Gyllene Hjulet är ett av Sveriges största motorcykelmuseum, det finns ungefär 120 motorcyklar, mopeder och två bilar.

Sala silvergruva: Ungefär 44 km söder om Ramnäs ligger gruvan. I över hundra år bröts silver i Sala silvergruva.

Thore Skogman Museet ligger i Hallstahammar som är 17 km väster om Ramnäs. Föreningen Thore Skogmans Vänner driver ett museum där man samlat ihop en stor samling av skivor, böcker, personliga ägodelar, scenkläder och historier om Thore Skogman så att alla kan ta del av det stora musikaliska arv han lämnade efter sig efter sin bortgång 2007.

ELAD FDM-DUO PLUS OCH MINUS

Lars Bergström

Efter många års överväganden bestämde jag mig: Nästa Parkaresa måste innefatta en trål, d.v.s. en SDR-mottagare med inspelningsmöjlighet. Mottagaren beställdes (prislapp runt 15k) och en enkel PC köptes. PC:n var begagnad (prislapp runt 3k), men uppfräschad och installerad med Windows 10.

Mottagaren (egentligen sändare och mottagare då det ingår en 5W sändare i burken) är lite, skall vi säga, "svärbemästrad". Det finns så många knappfunktioner att man blir mörkrädd, och manualen ger inte särskilt bra instruktioner om vad de olika inställningarna innebär.

Ni som provat AOR AR-7030 och ogillat dess knappologi, kan gott lägga tankarna på att köpa en FDM-duo på hyllan!

Duo:n går att använda som en vanlig mottagare, med volymratt, frekvensinställning mm och lyssning kan göras med hörlurar eller med en ansluten högtalare med inbyggd förstärkare. Mottagaren är helt OK, men rätt omständlig att ställa in. Bara att hitta hur man väljer antenningång kan kännas trassligt.

Anlutningar

Två antenningångar finns. En för sändare+mottagare, och en för enbart mottagning, och det är den som vi skall använda, för man vill ju inte att en felmanövrering av radion skall aktivera sändaren så att man skjuter sönder antenningångar på andra mottagare kopplade till samma antenn! Grundinställningen är just detta

"farliga" läge, antenn 1. Bland menyerna finns alternativet antenn 2, som för oss DX-are är det rätta.

På baksidan av mottagaren finns flera USB-uttag för manövrering och det är uttaget märkt RX som katod skall kopplas in på för att få kontakt med mottagaren.

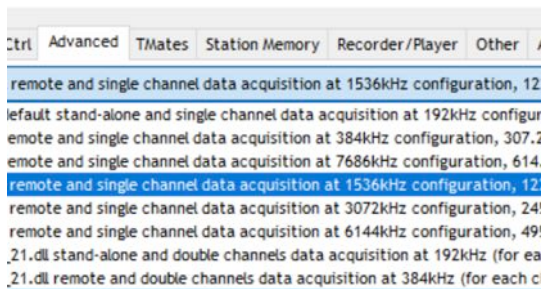
Programvara FMD-SW2

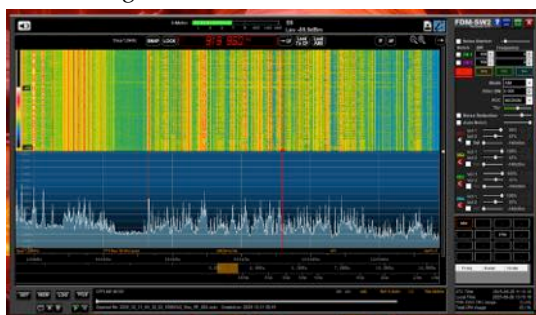
På datorn måste man installera en programvara som man hämtar via ELADs hemsida. Programmet heter FMD-SW2 och innehåller bl.a själva styrprogramvaran men också firmware för nedladdning till mottagaren och, viktigt, programpaket för Microsoft dot-net. Om PC:n nyligen är ominstallerad av säljaren måste man se till att man nedgraderar PC:n till dotNet 4.0, som lyckligtvis ingår i ELADs programpaket "SW2-complete".

SW2-programmet är lätt överarbetat och full av inställningsmöjligheter. Förmodligen har många helt onödiga testfunktioner från programutvecklingen fått ligga kvar i koden, men det gör att man har alldeles för många inställningsmöjligheter, och lätt kan gå vilse.

En sådan inställning är när man skall bestämma hur brett inspelat frekvensspann som skall ställas in. Med knapper "SET" kommer man till en dialogruta med många flikar. Kolla under fliken "Advanced". Om man väljer ett frekvensspann och därefter går tillbaka till programmets huvudskärm ser man att spannet inte ändrats. Man provar igen, men frekvensspannet ändras inte!

Problemlösning: Du har förmodligen ställt in att inspelningen skall ske på din nyinköpta feta hårddisk, och kopplat hårddisken till ett USB-uttag som inte är snabbt nog. Prova att byta anslutning av din hårddisk, och voila, nu går det att ändra frekvensspannet (om din PC har en ett snabbt USB-uttag)! Notera att du först måste välja en annan inspelningsbandbredd, klicka på Apply, sedan välja din egentliga inspelningsbandbredd igen, för att få SW2-programmet att ladda in uppgifterna. Rätt buggig funktion enligt min mening.

SW2-programmet visar ett spektrum som gör det enkelt att se var signaler finns, och man kan aktivera ett vattenfall. Det finns flera sektioner med inställningar åtkomligt i programfönstret men alla visas inte om PC:s display är för liten. Har du t.ex. använt en stor skärm kopplad till PC:n så kan det också hända att vissa meddelanderutor inte visas då de ligger utanför området som den bärbara datorn visar. Att återhämta dessa meddelanderutor är inte enkelt, och borde naturligtvis skötas automatiskt av programmet.

När man väl kommit underfund med dessa knasigheter är mottagaren helt OK som "trål" och jag lyckades redan på första natten i Parka, lite av misstag, hitta Radio National de Paraguay på en inspelning.

Inspelningarna sker sekventiellt med en fast

(valbar) storlek med filnamn efter starttid för den första i sekvensen. Räkna med 0,5GB per minut, så 1TB räcker till sådär 3 morgonpass på mellanvägen i Parka. Köp därför åtminstone 2TB hårddisk, helst mer! Du slipper då "räckviddsångest".

Prestanda

Prestandamässigt är Duon bra, och dess selektivitet knivskarp. Antingen hörs stationen, eller inte alls, och filterbandbredden visas med ett tonat fält i grafen. I en jämförelse med AOR AR-7030 visar den jämförbar känslighet, men dess oscillatorbrus gör sig påmint på ett störande sätt. 7030:an har helt vitt brus som ligger som bakgrund till signalerna, medan Duon har ett orent brus som upplevs som mer störande.

Hårdvarubuggar

Duon, när man använder den fristående, har en irriterande tendens att spåra ur och bli tyst! Det verkar som att programvaran i apparaten spårar ur när man hoppar mellan olika driftmoder, AGC-inställningar, squelch-inställningar mm. Ibland dör ljudet ut och radion blir döv, ibland drar ljudet på och radion storknar. I dessa lägen måste man göra vaktmästar-reset eller menyvald reset på radion. Högst irriterande, då det händer utan någon synlig logik. Här gäller alltså:

När Duon fungerar som avsett ... rör ingenting!

Sändaren

Sändaren har jag av naturliga skäl inte testat. Jag har däremot av någon anledning fått ett antal staplar på mitt programfönster, staplar som indikera någon sorts sändningsfrekvens. Det framgår inte på något sätt i manualerna vad dessa har för funktion, och hur jag skall stänga ned dessa funktioner. Där får ni läsare, som har en FDM-Duo gärna hjälpa mig.

Sammanfattning:

Är ni inte helt less på strul med programinstallationer, inte less på dåliga användarinterface och inte räds lite buggig hårdvara; då är det en rätt vettig burk. Man kan få inspelningar som håller en sysselsatt i månader, på bara ett veckoslut i Parkalompolo! Räkna med rara fångster

Däremot, om ni vill ha en mer problemfri utrustning så torde Perseus-mottagaren vara ett bättre val, men till en betydligt högre kostnad (runt 25-30 papp). / Lars Bergström

Fortfarande kan man höra dikter av Hafez, Saadi och Ferdowsi på natten från Iran, trots att det är nästan 1000 år gamla verk.

Det är nog många av oss som druckit ett Shirazvin, kanske från Australien, men druvan och vinet är ursprungligen från Iran. Fortfarande odlas en del Shiraz-druvor i Iran. officiellt för att bli russin, men en del blir vin för svarta marknaden.

Något inte heller många vet är att Nissan Qashqai är döpt efter en befolkningsgrupp i Iran.

Väldigt många av de lokala och regionala stationerna på mellanvåg är knutna till någon av befolkningsgrupperna, och långt ifrån alla talar farsi.

Att höra Iran i Sverige

Bjarke har hört stationer från alla provinserna i Iran. Hans rekommendation är lyssna vid midnatt, iransk tid. Iran har inte sommartid så det är tiden UTC +3.5 h som gäller. Vintertid, när vi har lättast att höra stationerna, är det alltså 21.30 SNT som gäller, eller 20.30 UTC.

De stationer som Bjarke rekommenderar att vi börjar med att försöka höra är dessa.

- 585 kHz Radio Farhang (Radio Culture)
- 657 kHz Radio Gilan
- 837 kHz Radio Isfahan
- 936 kHz Radio Chichest
- 1026 kHz Radio Tabriz
- 1188 kHz Radio Payam (Radio Message)
- 1512 kHz Radio Ardabil

Det finns många stationer, mer än 180 inhemska och internationella radio- och TV-kanaler i Iran. De har en radiostation i varje provins, berättade Bjarke.

Samtliga frekvenser hittar du i WRTH eller i Tony Rodgers eminenta lista på dxguides.info.

De listorna är kostnadsfria och den senaste gällande mellanvåg i mellanöstern och Kaukasus är från i somras.

British DX Club
Middle East and Caucasus
on Mediumwave
Summer 2025

För det mesta kan du höra stationerna på persiska, men de har också program på det lokala språket, som gilaki, kurdiska, assyriska och arabiska. Lokala program, har man vanligtvis under dagtid. På natten är det ett rikstäckande program.

Men man har fortfarande lokala nyheter en gång i timmen, på varje halvtimme.

Svarsvlja

Hur är det med svar då? Inte så lätt... DO (Dan Olsson) fick nyligen svar från IRIB Kharavan på 1548 kHz så man kanske inte ska ge upp!

De flesta av oss har Voice of the Islamic Republic of Iran i pärmén, men kanske inte mer. Tidigare i somras hörde de dåligt 19.20 UTC på 11 740 kHz, med mycket svag modulation. 9 830 och 9 835 kHz har också nämnts. De ska också sända 15.20 UTC på 11 710 kHz, men där hörs i stället Voice of Korea på engelska med bra mottagning.

I samband med Israels anfall i somras spreds bilder där man såg en TV-presentatör fly för livet i direktsändning.

Bjarkes rekommendationer

Sammanfattningsvis; lyssna vid midnatt iransk tid, vilket är 20.30 UTC. Då brukar du kunna höra tre klocksignaler, ID, nyheter och nationalsången och ibland också en revolutionär iransk hymn som komponerades direkt efter revolutionen 1979.

Förutom listan ovan, nämnde Bjarke några stationer särskilt som man kan hålla öronen öppna för. Vi fick också njuta av flera inspelningar gjorda på Amager med tydliga ID:n.

Radio Farhang är den kulturella radiostationen och den är lätthörd på 585 kHz. Den hörs mycket ofta här väldigt starkt, med identifiering också.

Radio Payam är en kanal mest för ungdomar. Lätt att höra på 1188 kHz.

Radio Quran kan också höras på 900 kHz ibland.

Prova också Tabriz på 1026 kHz. Stark för tillfället!

Bjarke rekommenderar att använda webbströmmar för att jämföra med det man hör live, för att underlätta identifieringen. Är mottagningen bra, kan man använda elevenlabs.io på inspelningarna för att identifiera språk, transkribera och översätta.

Mottagare och antenner

Det går faktiskt att köpa kortvågsmottagare i Teheran. Det är inte förbjudet att lyssna på utländska radiostationer eller att titta på utländsk TV. Däremot är parabolantenner förbjudna. Men; väldigt många har parabolantenner ändå! BBC på farsi är mycket populärt. Som en parentes kan nämnas att DX-are i Finland faktiskt hörde Iran på FM i somras, med RDS dessutom. Men det är nog inget vi ska räkna med...

IRIB:s huvudbyggnad. Källa: [Khamenei.ir](https://khamenei.ir)

/ -Michael Andersson

ÄNNU EN LOOPANTENN

Staffan Crona

Staffan Crona gillar att testa nya DX-hjälpmiddel Här är det en loopantenn som provas. / Red.

Jag har bygget mellan 10 och 20 små loop-antenn, och just nu testas jag en nyinköpt kinesisk möbius loop.

Faktiskt något att prova för de som bor i lägenhet och har svårt få upp antenn utomhus att testa. Den är klart bättre än de flesta oavstämde (alla?) antenner jag testat inomhus.

Utomhus måste den förses med ordentligt regnskydd och dip-switchar måste fettas in för att hålla. Det är därmed en inomhusantenn.

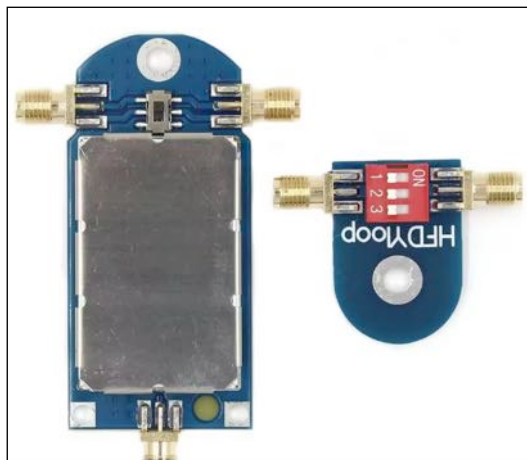

Egentligen var det att den hade en antenn-förstärkare (LZ1AQ*) som var intressantast (för mig), men även att den kan enkelt kopplas om till olika typer av loop antenn. Gillar ju testa saker. Det sitter små dip-switchar på antenn och förstärkare så olika typer av loop kan testas.

Monteringen kan göras utan en beskrivning. Tyvärr finns det ingen beskrivning av exakt vad dip-switcharna gör. En ohmmeter får reda ut dip

switchar. Fast nu sitter förstärkare ute med en större loopantenn och i en plastlåda som skydd mot väder.

Förr var små loopar oftast avstämde med kondensator och en loop med många varv. Dagens loopar är oftast ett rätt tjockt rör för att få större bandbredd. Bland sändaramatörer kan även avstämde loopar vara populära då de kan vara med på resor. Jag kommer återkomma med en test senare om denna typ av små loopar.

Egentligen borde de små skärmade loopar som finns vara mer populära då de är mindre störningskänsliga och teoretiskt tycks möbius-varianten vara bäst.

Tyvärr har jag ingen Wellbrook antenn, som referens, även om jag provat dem flera gånger. De tål störningar bra inne, men har också välbyggda förstärkare. En direkt jämförelse med Wellbrook hade varit intressant.

Aktiv liten magnetisk loopantenn:

Bredband 50K-500MHz 17dB HF AM FM VHF UHF

Funktioner:

Aktiv liten magnetiska loopantenn med ett frekvensområde från 50kHz till 500MHz. Jag har testat från långvåg (utmärkt) till FM (ok). Speciellt LV och halva MV bandet är den imponerande bra på.

Denna aktiva loopantenn inkluderar inte 12V strömförsörjning. Använd en högkvalitativ strömförsörjning.

Möbius-slingan i den aktiva lilla magnetiska loopantennen ger en spänningsförstärkning som är dubbelt så hög som en vanlig loop (det gäller alla loopar med två varv mot ett). Skärmslingan minskar störningar orsakade av omgivande elektriska fält.

Den aktiva lilla magnetiska loopantennen kan enkelt bytas ut mot en tjockare och större.

Tekniska data:

Mottagningsfrekvensområde: 50 kHz - 500 MHz

Förstärkning: 17 dB@10 MHz

Utgångsbrus: -125 dBm@10 MHz, BW=100 Hz)

P1 dB: +15,5 dBm

@10 MHz OIP3: +38 dBm@10 Mhz

Matningsspänning: 9 V till 12 V

Matningsström: 130 mA till 150 mA

Antenngränssnitt: SMA(M)

Utgångskontakt: SMA(F)

Liten ringkoaxialkabelmodell: RG402

Förlust för liten ringkoaxialkabel: 0,145 dB/m

Liten ringantenn, linjär längd: 60 cm

Leveranslista för denna version:

1 x förstärkarkort för litet loopantenn.

1 x adapterkabel för hörlursuttag.

2 x Små loopspolar (RG402 koaxialkabel)

1 x 7 meter matningsledning

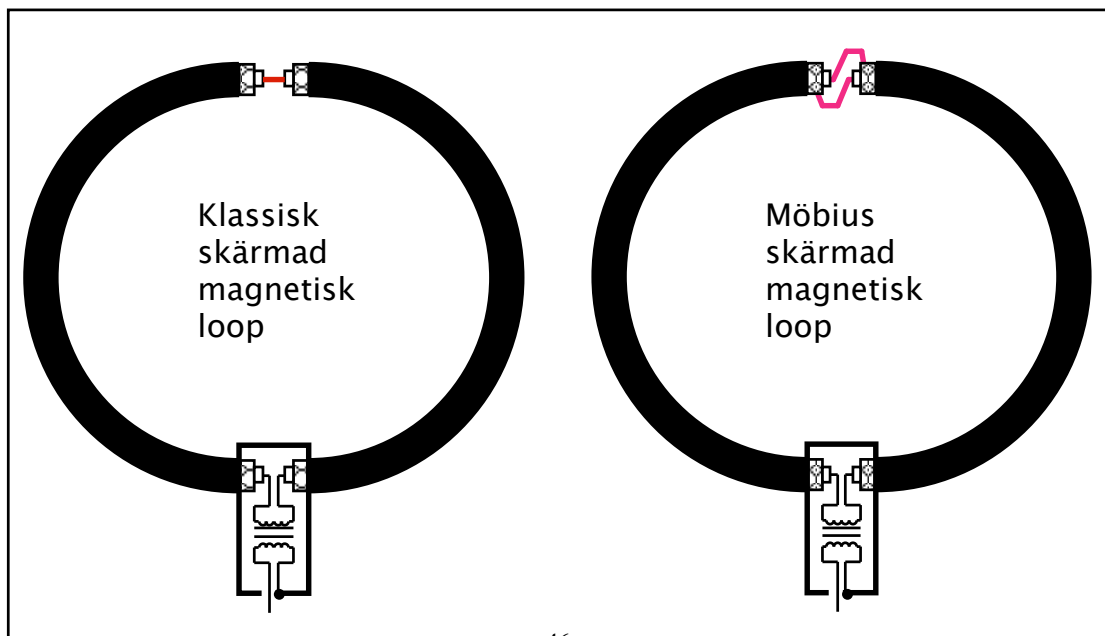
1 x 1 meter matarkabel

2 x klisterbara krokare för upphängning

1 x förvaringspåse

**LZ1AQ är den bulgariske professorn Chavdar Levkov som har designat många intressanta saker för oss Dx-are.*

/ Staffan Crona

RADIOSÄNDAREN I HÖRBY

Radio Kurier – weltweit hören 5/2025

Bakgrund till boken

Under de årtionden då radioutsändningar till största delen skedde på lång- mellan- och kortvåg fanns det vissa sändarplatser som blev synonyma med radio. Till dessa hörde Königs Wusterhausen i Tyskland och Hörby i Sverige: I närheten av det lilla samhället Hörby fanns under flera årtionden mellan- och kortvågssändare.

Ytterligare exempel på välkända sändarplatser var Allouis i Frankrike, Beromünster i Schweiz, Basov i Rumänien, Droitwich i Storbritannien, Kalundborg i Danmark och Liblice i Tjeckien.

I den tidens radio var varje sändare tvungen att hålla sig på sin tilldelade frekvens och täcka ett stort område vilket i många fall sträckte sig över nationsgränserna.

Bokens tema

Den här boken berättar historien om en stor och välkänd mellanvågssändare och tre generationer av kraftiga kortvågssändare i Hörby. En episod är överföringen av mellanvågssändarens slutsteg till Museum Funkberg i Königs Wusterhausen.

Ett flertal foton och tidningsurklipp kommer från arkivet hos Teracom AB. En del av dem visas offentligt för första gången.

Förutom den tyska utgåvan av boken finns en engelsk utgåva.

Författaren

Gerhard Roleder studerade Physik und Elektronische Bauelemente vid Technischen Hochschule Ilmenau mellan 1975 och 1979. Från 1979 till 1989 var han teknolog och utvecklingsingenjör inom mikrovågsområdet i Ilmenau och Erfurt. Fram till pensioneringen 2019 arbetade han under 20 år som försäljningsingenjör av elektroniska komponenter.

Gerhard Roleder är licensierad sändaramatör, anropssignal GL6AKC, och medlem i Föreningen Thüringer Elektrotekniska Museums Vänner och Sällskapet Radiohistoriens Vänner (GFGF = Gesellschaft der Freunde der Geschichte des Funkwesens).

Boken finns att köpa från Amazon.de som eBook, Kindle-format. Följ QR-koden nedan så kommer ni rätt eller sök på: ISBN-13 : 978-3956009518

Gerhard Roleder, DL6AKC

The Hörby radiostation in service of the Swedish Broadcasting Corporation

Miller E-Books

GFGF Series on Radio History
Volume31

Översatt av Erik Johansson och anpassad för Eter-
Aktuellt av Lars Bergström

Avsändare:

Sveriges DX-Förbund
Hundlokevägen 8
242 72 LUDVIGSBORG

Address label

DX-Köp — DX-Köp — DX-Köp

Discover 909X2 är den perfekta världsradien att vandra runt i världen med. Denna AM / FM / SW / LW världsmottagare gör det möjligt att lyssna på radiostationer som sänds över hela världen.

10 nya förbättrade funktioner:

- Flygband
- Automatisk bandbreddskontroll
- 10 Hz steg på SSB
- FM Soft mute
- Större teckenskärm
- Tre gånger fler förval

Pris: 2 895 kr

- Valbar intensitet på bakgrundsbelysningen
- Meny- och infinställning
- Smart laddare för bättre övervakning

Sangean ATS909X2

